

Petak, 26. april 2002.
Svedok Aferdita Hajrizi
Svedok Mehmet Aliu
Otvorena sednica
Optuženi je pristupio sudu
Početak sednice u 9.34 h

SUDIJA MEJ: Izvinite što ste čekali. Bilo je izvesnih problema prilikom prevoza iz zatvorske jedinice. Sada, molim vas ustanite i zakunite se.

SVEDOK HAJRIZI: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, samo istinu i ništa osim istine.

SUDIJA MEJ: Izvolite seći. Izvolite, gospodine Sakson (Saxon).

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC SAKSON

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Hvala. Gospođo, da li je vaše ime Aferdita Hajrizi (Aferdita Hajrizi)?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Da li ste rođeni 29. juna 1964. godine?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Da li ste rođeni u selu Perane (Peran), u opštini Podujevo (Podujeve) na Kosovu?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Da, ali sada se ta opština zove Besijana (Besiana).

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Gospođo Hajrizi, da li ste 3. juna 1999. godine dali izjavu predstavnicima Tužilaštva o događajima koje ste videli na Kosovu?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Da li ste 20. avgusta 2001. godine dali još jednu izjavu predstavnicima Tužilaštva o događajima koje ste videli na Kosovu?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Da li ste 31. januara ove, 2002. godine u Mitrovici dobili kopiju izjave koju ste dali 3. juna 1999. godine, u prisustvu predstavnika Tužilaštva i predsedavajućeg službenika kojeg je imenovao sekretar ovog suda?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Da li ste tom prilikom potvrdili da je izjava koju ste dali 3. juna 1999. godine verodostojna?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Da li ste 9. marta ove, 2002. godine u Mitrovici dobili kopiju izjave koju ste dali 20. avgusta 2001. godine u prisustvu predstavnika Tužilaštva i predsedavajućeg službenika kojeg je imenovao sekretar ovog suda?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Da li ste tom prilikom potvrdili da je kopija izjave koju ste dali 20. avgusta 2001. godine verodostojna?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SAKSON: Želeo bih da se te dve izjave sada uvrste u spisak po pravilu 92bis.

sekretar: Dokazni predmet broj 115, časni Sude.

TUŽILAC SAKSON: Časni Sude, Aferdita Hajrizi je odrasla u Mitrovici na Kosovu. Diplomirala je albanski jezik i književnost na Univerzitetu u Prištini. Njen pokojni suprug Agim Hajrizi (Agim Hajrizi) je

bio aktivista za prava kosovskih Albanaca i predsednik Skupštine nezavisnih trgovačkih sindikata Kosova. U izjavi gospođe Hajrizi navode se zlostavljanja i pretnje koje su srpski zvaničnici upućivali njenoj porodici pre početka međunarodnog oružanog sukoba 1999. godine. U izjavi, gospođa Hajrizi takođe navodi događaje koji su se odigrali uveče 24. marta 1999. godine, kada je srpska policija provalila u njenu porodičnu kuću i ustrelila njenog supruga Agima, najstarijeg sina Ilira (Illir) kome je tada bilo 11 godina i njenu svekrvu. Tokom sledećih nekoliko dana gospođa Hajrizi i preživela deca su se krili u naselju Tavnik u Mitrovici sve dok srpske snage nisu počele da spaljuju kuće i proteruju kosovske Albance iz tog naselja. 28. marta 1999. godine Gospođa Hajrizi i njena porodica su se pridružili koloni prognanih i pobjegli su u selo Žabare (Zhabari). Nakon tri dana provedenih u selu Žabare srpske snage su prisilile kosovske Albance u tom selu da se vrate u Mitrovicu. Nakon nekoliko dana u Mitrovici gospođa Hajrizi i njena porodica su se ukrkali u autobuse koje su srpske vlasti obezbedile za prvoz kosovskih Albanaca u Crnu Goru. Hvala.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, imate li pitanja za ovu svedokinju?

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospođu Hajrizi, s obzirom na tragičan gubitak koji ste pretrpeli, ja ću svoja pitanja ograničiti samo na nekoliko najnužnijih. U vašoj izjavi na stranici broj tri u pasusima broj tri i četiri, navodite, evo pročitacu deo pasusa: "Bilo mi je potrebno oko desetak minuta da stignem do mesta susreta." To se događalo posle tog tragičnog događaja, vi ste otišli do, u svakom slučaju rekli ste: "Trebalo mi je oko desetak minuta da stignem do mesta susreta. Srpski vojnici mi nisu učinili ništa nažao, ali ponekad sam morala da se sakrijem i čekam da prođu." To je već vaše subjektivno mišljenje, ali suština je: "Srpski vojnici mi nisu učinili ništa nažao." Tačnije, u sledećem pasusu govorite o svom bratu koji je došao po vas taksijem. Na kraju tog pasusa kažete:

“Na oko deset metara...”, to je otprilike udaljenost između mene i vas u ovom trenutku, “na oko deset metara udaljenosti nalazili su se policajci, ali nam oni nisu učinili ništa našao.” Dakle, vojnici i policajci, po vašem vlastitom svedočenju, ponašali su se normalno. Niko od njih vam nije naudilo. A u navodu tragičnog događaja u kojem ste izgubili supruga, sina i svekrvu, zar nije jasno da su to počinili kriminalci, da to nisu učinili vojnici ili policajci?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Vaše prvo pitanje mi nije jasno. Da li možete da ponovite? A zatim ću odgovoriti na ovo drugo pitanje, o tome da mi je bilo potrebno desetak minuta. Nije mi sasvim jasno na šta ciljate, šta nameravate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To nije bitno, ja sam citirao tekst vaše izjave. Možemo u celini preskočiti tu rečenicu. Tako počinje pasus i ja sam je pročitao da bih olakšao identifikovanje pasusa. Suština je: “Srpski policajci mi nisu učinili ništa našao”, to piše u trećem pasusu. A u četvrtom pasusu: “Na udaljenosti od deset metara su se nalazili policajci, ali nam ni oni nisu učinili ništa našao.” Dakle, vi ovde govorite i o vojnicima i o policajcima koji vam nisu učinili ništa našao. Imajući, dakle, to u vidu budući da pretpostavljam da...

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Sakson.

TUŽILAC SAKSON: Samo da svedokinji razjasnimo: gospodin Milošević sada govori o drugoj izjavi...

SUDIJA MEJ: Da, hajde da pokušamo to ovako formulisati, samo trenutak, molim vas. Kako ja shvatam, sugerisano je da vam vojnicima i policajci nisu naudili kada ste odlazili sa mesta. Da li je tako?

SVEDOK HAJRIZI: Optuženi tvrdi nešto što je utopija. Činjenica je da smo zlostavljani i napadnuti u našem sopstvenom domu kao nedužni građani. Činjenica je da je dete od 11 godina i starica od 65 godina koja nikome nije učinila ništa našao i nije bila odgovorna ni za šta što se dogodilo na Kosovu, za genocid počinjen nad

našim ljudima, to pokazuje da srpska policija nije došla da nas spase, da nas poštedi.

SUDIJA MEJ: Dozvolite mi da vas prekinem. Bez obzira na to da li ste vi saglasni ili ne, tvrdnja je da se u vašoj izjavi navodi da vam ti ljudi nisu naudili. To je znači nakon ubistava. Sugerise se, smatram da je to poenta pitanja, da zločine nisu počinile policijske niti vojne jedinice. Sugerisano je da se radilo o kriminalcima. Da li možete identifikovati ljude odgovorne za ubistva? Da li možete reći ko su bile ubice?

SVEDOK HAJRIZI: Da, odgovorno kažem da mogu identifikovati počinitelje jer deset minuta pre nego što je počinjen zločin moj muž ih je pouzdano prepoznao, jer smo pred našom kućom videli parkirana dva crna vozila. Videli smo šestoricu Miloševićevih pule na u automobilu. Dvojica su ostala u vozilima, a šestorica su izašla u dvorište. Moj muž je prepoznao četvoricu: Nenada Pavićevića, našeg prvog komšiju, Dejana, Bobana i Ratka Antonijevića. Znači, moj muž je prepoznao četvoricu, ostale nije. Dvojicu od njih ja dobro poznajem. Kad je reč o Dejanu i Ratku, njih ne poznajem, čak ni kada bih mogla sada da ih vidim.

SUDIJA MEJ: Spomenuli ste četvoro ljudi, Dejana, Bobana, recite nam šta su ti ljudi bili? Šta su oni radili?

SVEDOK HAJRIZI: Nenad Pavićević je sin Dragice. On je bio bez oca, neko koga sam poznavala još od 1979. godine, kada je bio tek dečaćić. Dobro sam ih poznavala jer sam živela u toj četvrti u toj kući 15 godina u kontinuitetu. Ja dobro znam ko su oni bili i kakav im je mentalitet. Mi smo bili komšije, oni bi prolazili pored nas bez pozdrava.

SUDIJA MEJ: Ali recite nam šta su oni bili po zanimanju?

SVEDOK HAJRIZI: Njegova majka je radila kao prodavačica u jednom dućanu u Mitrovici. Pavićevićeva majka Dragica je bila

prodavačica, a Nenad je bio učenik srednje škole. Nakon što je maturirao, svi Srbi koji nisu mogli naći posao i koji nisu imali ništa drugo da rade regrutovani su u srpsku policiju sa jedinim ciljem da čine zločine nad nedužnim Albancima. Nenad Pavićević bio je jedan od takvih.

SUDIJA MEJ: A drugi koje ste spomenuli, šta su oni bili?

SVEDOK HAJRIZI: Ovaj drugi, Boban, njega nisam dobro poznavala sve dok mi ga moj muž nije pokazao. Kasnije, zadnje dve ili tri godine on je bio kriminalac. Boban je bio Nenadova desna ruka. Ja sam svojim očima videla kako su oni usred pijace malteretirali Albance, hapsili ih. Uvek su bili upetljani u takve aktivnosti. Čak i mala deca u Mitrovici znaju Nenada i Bobana. Kao što sam rekla, nisam ga poznavala lično kao što sam poznavala Nenada koji je bio moj komšija, ali gledala sam šta rade svakog dana Albancima. Ja sam sa svog balkona mogla da vidim kako iz automobila iznose stvari koje su opljačkali Albancima i unose ih u Nenadovu kuću.

SUDIJA MEJ: Hvala. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja želim da se razjasnimo oko činjenica. Svedokinja je u svojoj izjavi opisala događaj. Da li sam ja dobro razumeo ovo što ste vi opisali, ubistvo u vašoj kući su, prema onome što vi sami kažete, izvršili vaši susedi? Je li tako ili nije?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Da, moj komšija zajedno sa sedam drugih kriminalaca koji su saučesnici, a po naređenjima optuženog. Ja mislim da su oni delovali po naređenjima svojih nadređenih.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne ulazimo u to šta je vaše mišljenje. Ja želim da utvrdim činjenice. Dakle, potvrdili ste da su to učinili vaši susedi uz još nekoliko kriminalaca, tako vi tvrdite. To je očigledno ono što sam vas i pitao. A pitao sam vas da li ste svesni činjenice da to nije učinila nikakva policijska niti vojna jedinica, već kriminalci?

SUDIJA MEJ: Svedokinja je odgovorila na pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A u vašoj izjavi, dakle, kada pominjete policijsku jedinicu ili vojnu jedinicu, pominjete ih kasnije na ulici i u prilici susreta sa vašim bratom, vi kažete da vam ni vojnici ni policajci nisu učinili ništa nažao. Je li tako ili ne?

SUDIJA MEJ: Već smo kroz to prošli.

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Časni Sude, molim vas da mi dopustite da kažem: Nenad Pavićević je bio policajac u to vreme, u vreme kada je počinjen zločin u mojoj kući. Optuženi ne može da kaže da policija nije to uradila jer to je urađeno u saradnji sa srpskom policijom i drugim kriminalcima. Nije istina da policija nije to učinila. Nenad i Dejan su u tom trenutku bili policajci.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospođo Hajrizi, da li možda znate da je i policija i vojska u toku 78 dana rata, imala naredbu i izvršavala naredbu da hapsi ljude koji su činili takve zločine, uključujući...

SUDIJA MEJ: Nije na svedokinji da o tome govori. Ona opisuje ono što je videla i čula.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ja moram da pitam jer na osnovu informacija koje sam dobio od svojih saradnika piše da su policajci koje ste naveli kao vinovnike ubistva toga dana bili na Gazivodama da sačekaju iz Crne Gore rodbinu poginulog kolege Maraša, to piše, i u toj ekipi su nabrojani mnogi na čelu sa svojim komandirom. Da li ste vi sigurni kada tvrdite da su upravo ovi ljudi koje ste pominjali bili istovremeno i u vašoj kući?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Vaši doušnici su prilično loši, poslali su vam netačne informacije. Ja sam 100% sigurna da su ti ljudi bili u mojoj kući. Ja to mogu dokazati. Videla sam pred mojom kućom Nenada Pavićevića koga poznajem 20 godina, i njegovog prijatelja Bobana. Ja vam kažem, videla sam i Dejana i Rat-

ka Antonijevića koje nisam poznavala i ne poznajem ih ni danas. Tako da i dalje tvrdim da su vaše informacije netačne. Mogu to dokazati i nekom drugom činjenicom. Ja sam bila na tavanu moje kuće sa dvoje dece, i jasno sam čula glas moje svekrve kako kaže: "Nenade, pa kako možeš da ubiješ mog sina?". Možete me pitati da li su oni bili maskirani i ja vam mogu reći da oni koji su stajali ispred moje kuće, tih šest policajaca, nisu bili maskirani. Imali su crne beretke i mogla sam jasno da vidim njihova lica. Svi se oni mogu identifikovati jer je ulica te noći bila osvetljena. Vaši doušnici su vam sigurno rekli gde se nalazi moja kuća. Moja kuća je u centru grada. Preko puta moje kuće su i prodavnice koje su takođe bile veoma dobro osvetljene te noći. Sa mesta gde sam stajala kod prozora mogla sam veoma dobro da vidim ko su ti ljudi. Tako da ponavljam da su vaše informacije netačne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam samo tražio odgovor na to pitanje, dobio sam ga. Da li ste vi bili prisutni narednog dana kada je istražni sudija Vesna Ristić izišla na lice mesta i sačinila uviđaj u vezi sa tim ubistvom? Iz informacija koje sam ja dobio juče piše da je istražni sudija Vesna Ristić u pratnji lekara Albanca izvršila uviđaj i da je uviđaju prisustvovao i pomenuti Pavićević.

SUDIJA MEJ: Samo trenutak, dozvolite da svedokinja prvo odgovori na to. Da li ste bili prisutni kada je došao istražni sudija u kuću?

SVEDOK HAJRIZI: Ne.

SUDIJA MEJ: Sledeće pitanje. Ona nije bila prisutna, prema tome, ne može vam pomoći u vezi s tim. Dakle, sledeće pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu. Da li vam je naknadno poznato da je prilikom uviđaja pronađen veliki broj čaura kalibra 7,62 milimetara kineske proizvodnje za automatsku pušku i par čaura pištoljske municije kalibra 5,65 milimetara? Da li vam je uručen izveštaj istražnog sudije?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Gde je pronađeno to oružje?

SUDIJA MEJ: Molim vas samo odgovorite na pitanje, brže ćemo napredovati. Da li ste vi dobili izveštaj, bilo kakav izveštaj istražnog sudije?

SVEDOK HAJRIZI: Ne, nikada.

SUDIJA MEJ: Sledeće pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da je ovaj slučaj prijavio ujak vaš ili vašeg supruga Plana (Pllana) i to predsedniku Okružnog suda, ovde piše M. Jovanoviću? Da li je tako prijavljen ovaj zločin?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Vi imate pogrešne informacije. Plana nije ujak, on je sin moje tetke, Skender Plana (Skender Pllana) koji je narednog dana dobio uniformu, a sledećeg dana se preobukao u drugu uniformu. Od osam ujutru je patrolirao pred našom kućom sve dok istražni sudija nije stigla i pitala da li ima prisutnih rođaka porodice koji bi mogli ući i identifikovati leševe. To znači da se uđe po treći put jer prvi put se ušlo kada je počinjen zločin, drugi put nakon zločina kada je Nenad Pavićević ušao usred noći, opljačkao, uzeo sve vredne stvari i ukrao dokumenta. I treći put kada je on promenio uniformu i patrolirao pred vratima u nadi da ću se ja pojaviti. Onda je došla istražni sudija i pitala: "Ko je rođak ove porodice i da li želi da identifikuje leševe?" Tada je Skender Plana rekao da je on rođak, a na to mu je Nenad Pavićević odgovorio: "Zašto si došao i pretvaraš se da si blizak rođak? Gde je Aferdita i njeno dvoje dece? Hoću da i ona dođe jer je Agim Hajrizi imao još dvoje dece, i njih ćemo da ubijemo." To je istina, časni Sude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne ulazim u to da li je ujak ili sin ujaka. Dakle, on je bio prisutan tokom istrage. Još jedno pitanje u vezi sa tim. Da li se taj istražni postupak vodi pred Okružnim sudom u Kosovskoj Mitrovici? Da li postupak još traje?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Sve što radi Okružni sud u Mitrovici je čista formalnost jer sudija Okružnog suda u Mitrovici je veoma dobro informisan, kao što zna i optuženi jako dobro da sve što se desilo u mojoj kući nije slučajnost. Oni su posle toga došli samo iz formalnih razloga, jer oni su jako dobro znali ko je trebalo da bude ubijen te noći. Dvoje najuglednijih aktivista u Mitrovici su ubijeni zato što su se zalagali za svoj narod i za radne ljude, a nikada nisu nikome naudili. Tako da je pojava sudije bila najobičnija formalnost.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E, niste razumeli moje pitanje. Pitao sam da li se sada vodi postupak u vezi sa tim ubistvom u Okružnom sudu u Kosovskoj Mitrovici?

SUDIJA MEJ: Možete li nam pomoći oko toga vrlo kratko molim vas?

SVEDOK HAJRIZI: Jako sam dobro shvatila pitanje i odgovorila sam na prvo pitanje.

SUDIJA MEJ: Možete li nam reći, možda vi to ne znate, ali da li znate da li se nastavila istraga ili nije?

SVEDOK HAJRIZI: U avgustu 2000. godine prisustvovala sam izricanju presude Lazaru Gligorovskom i Nenadu Pavićeviću kojima je suđeno u odsustvu. Nakon dva i po sata izvođenja dokaza, rekla sam i ponovo kažem da je ubistvo koje je počinio Gligorovski nad mojom porodicom, kojem su prisustvovali Agim i moj svekar, on je pokušao da ubije i nas, ali policija je došla nakon tri sata u kuću Lazara Gligorovskog i rekla mu jasno: "Kada si koristio pušku? Zašto nisi obavio svoju dužnost?". Ja sam prisustvovala suđenju 2000. godine, a prisustvovao je i švedski tužilac i na osnovu njegovog svedočenja, Lazar Gligorovski je proglašen nevinim, a Nenad Pavićević je osuđen na 20 godina zatvora.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zato sam i pitao: da li je vođen postupak pred sudom u Kosovskoj Mitrovici?

SUDIJA ROBINSON: Da li je vođen bilo kakav drugi postupak u vezi sa bilo kojom drugom osobom koja je učestvovala u ovom ubistvu?

SVEDOK HAJRIZI: Ne.

prevodilac: Mikrofon, molim.

SUDIJA MEJ: Ne čuju vas. Da li ste isključili mikrofon?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Neko je isključio mikrofon. Nadam se da sada čujete. Da li me čujete? Da. U izjavi koju ste dali 3. juna 1999. godine, opisujući prvi dan NATO bombardovanja, rekli ste da ste se sa porodicom sklonili u sklonište koje ste napravili ranije ispod stepeništa. Kada ste napravili pomenuto sklonište?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Nisam rekla da smo otišli u sklonište. Ostali smo u svojoj kući, a napravili smo sklonište pod stepenicama prvog sprata naše kuće. Nigde nismo išli, bili smo u svojoj kući.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa nisam ni rekao da ste negde išli, pročitao sam vam vašu izjavu i pročitao sam upravo rečenicu: "Odvela sam porodicu u sklonište ispod stepeništa."

SUDIJA MEJ: Na kojoj stranici, gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kod mene to je na stranici broj pet u prvom pasusu, u sedmom redu: "Odvela sam porodicu u sklonište ispod stepeništa koje smo ranije pripremili." A moje pitanje je bilo samo kada ste pripremili ovo sklonište o kome govorite? Sad ste ga ponovo pomenuli.

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Reći ću vam kako smo sklonište imali. Moj sin Ilir je uzeo tepih iz gostinske sobe i prostro ga pod

stepeništem. On se kao dete bojao i mislio je da mu je bezbednije da bude ispod stepenica. Postavio je i nekoliko komada drveta tako da su deca mogla da se podvuku pod stepenice prvog sprata. To je sklonište o kojem sam govorila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nisam razumeo da se o tome radi jer ste govorili o skloništu. Pisali ste o skloništu. Gospodo Hajrizi, vi ste intelektualka, vaš pokojni muž je bio intelektualac. Da li ste vi svesni ko je gurnuo građane Kosova u rat koji je prouzrokovao ove tragične događaje?

SUDIJA MEJ: Ne, ne, ovo nije pitanje za svedokinju. To je pitanje o kojem će odlučiti ovo pretresno veće.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, gospodine Mej, nemam više pitanja.

SUDIJA MEJ: Da, gospodine Kej, izvolite.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Ako mogu da postavim nekoliko pitanja o Nenadu Pavićeviću. On je bio vaš komšija, je li tako?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Njegova majka je živela u susednoj kući, da li je to tačno?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Delio nas je samo jedan zid.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Njegova porodica je živela tamo mnogo godina. Da li je to tačno?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Porodica moga muža je došla pre 100 godina i oni su dobro znali odakle su oni jer su mnogo godina živeli zajedno.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Majka Nenada Pavićevića nije održavala prijateljske odnose sa vašom porodicom?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Nikada nismo imali loše odnose ili dobre odnose.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Da li je njegova majka bacala otpatke i đubre na vaše imanje?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Ne. Nenadova majka nije. Ali Dragica je, po kazivanju moje svekrve, ja tada nisam bila udata, Dragica je podučavala svog sina, šestogodišnjeg sina da to radi i njen sin je bacao lekove u moje dvorište i u dvorišni bunar iz kojeg je moja porodica pila vodu.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: I to je činio Nenad Pavićević?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Da. Nenad Pavićević i njegova majka.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Dakle, od najranijeg doba Nenad Pavićević je stvarao probleme vašoj porodici, je li to tačno?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Osoba koja postane zločinac i počinio zločine kakve je on činio mora da ima takvu majku. Postoji izreka: "Kada počinje vaspitanje deteta? Počinje 20 godina pre nego što se rodi." Da biste imali dobro vaspitano dete morate imati dobro vaspitane roditelje, a ovaj čovek je bio poreklom iz porodice koja je prirodno imala zločinačke sklonosti. Majka je bila takva i na taj način je vaspitala ovo dete.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Dakle, može se reći da je Nenad Pavićević kao vaš komšija imao loše odnose sa vašom porodicom i priređivao neprijatnosti?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Ne mogu to reći. Nikada se nismo uplitali u njihove poslove niti smo ih na bilo koji način provocirali. Pre toga nikada nismo imali nikakve međuporodične probleme. Oni su se tako ponašali, oni nisu razgovarali sa svojim komšijama, nisu ih pozdravljali, ali nije bilo nikakvog sukoba između naše dve porodice.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Nemam više pitanja.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC SAKSON

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Gospođo Hajrizi, nekoliko pitanja za vas. Molim vas da odgovarate kratko ako je to moguće, da bismo mogli još efikasnije da napredujemo. Samo da pojasnim par činjenica na koje je ukazao gospodin Kej. Gospodin Kej vas je pitao da li je Nenad Pavićević živeo odmah pored vaše porodice. Dakle, u komšiluku. Vaš odgovor je bio da. Želim da pojasnimo o kojoj se porodici radi. Da li je reč o porodičnoj kući u kojoj ste živeli sa svojim mužem i decom ili u porodičnoj kući u kojoj je odrastao vaš muž pre nego što se oženio sa vama, dakle, kući u kojoj je živela vaša svekrva pre nego što je umrla?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Izvinite, nisam shvatila pitanje, da li možete da ga ponovite?

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Gospodin Kej vas je pitao da li su Nenad Pavićević i njegova majka živeli u komšiluku, u kući do kuće vaše porodice i vaš odgovor je bio da.

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Međutim, kada ste rekli da su gospodin Pavićević i njegova majka živeli u komšiluku kao prve komšije vaše porodice, da li ste pri tom mislili na kuću u kojoj ste živeli vi, vaš muž i vaša deca, ili ste mislili na kuću u kojoj je živela šira porodica vašeg muža i u kojoj je on odrastao?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Govorim o kući u kojoj smo živeli moj muž i ja.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Pomenuli ste da je gospodin Nenad Pavićević još kao dete ubacivao svašta u bunar vaše porodice?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Kao što je rekao gospodin Kej, on je izazivao nevolje vašoj porodici?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: I onda kada je taj mladić odrastao i završio školu, zaposlio se u policiji. Da li je to tačno?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Da se vratimo na noć kada su ubijeni vaš muž, sin i sverkva. Pomenuli ste čoveka po imenu Boban koji je bio prisutan zajedno sa Nenadom. Da li je taj čovek kojeg ste poznavali pod imenom Boban takođe bio policajac?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: A pre ubistva te noći, da li ste tog čoveka kojeg ste znali po imenu Boban videli kako stoji pred vašom kućom pored dva automobila?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: U odgovoru na jedno od pitanja koje vam je postavljeno vi ste rekli da je dvoje najuglednijih aktivista u Mitrovici ubijeno te noći. Vaš muž je ubijen odmah po početku NATO bombardovanja, da li je to tačno?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: To je bilo uveče 24. marta ili rano ujutru 25. marta 1999. godine.

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Pored vašeg muža, a o njemu ćemo govoriti za par trenutaka, dakle pored vašeg muža koji je drugi ugledni aktivista ubijen u Mitrovici te noći?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Drugi aktivista u Mitrovici koji je ubijen iste noći bio je uvaženi profesor Ljatif Beriša (Latif Berisha). U to vreme je bio predsednik Kosovske demokratske lige za Mitrovicu.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Koliko je udaljena kuća gospodina Beriše od vaše kuće?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Mogu reći da je u istom pravcu

kao naša kuća, deli nas reka. On je živeo u selu Suvi Do (Suhodoll) nedaleko od Mitrovice. Dakle, u predgrađu grada.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Recite nam otprilike u kilometrima ili u stotinama metara?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Ne bih rekla da je bilo više od dva kilometra.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Pre nego što je te noći ubijen vaš muž Agim Hajrizi, šta je on bio po profesiji?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Moj muž je 1985. godine radio kao šef kompjuterskog odeljenja u fabrici akumulatora u Mitrovici. 1989. godine svi Albanci su dobili otkaz, otpustio ih je srpski režim Miloševića, dakle Miloševićev režim. Nakon 1989. godine došla je glad, bila je vrlo teška društvena situacija u našem gradu jer Mitrovica je industrijski grad, živi od industrije, a sve fabrike su zatvorene i ljudi nisu imali od čega da žive.

SUDIJA MEJ: Gospodine Sakson, treba da nastavimo.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Pre nego što je vaš muž ubijen šta je radio, kako je provodio vreme. Dakle, 1998. i u prvoj polovini 1999. godine?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: 1998. i 1999. godine je bio na čelu Skupštine nezavisnih sindikata Kosova. Dakle, bio je u službi radničke klase i siromašnih slojeva albanskog stanovništva.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Moje poslednje pitanje. Pre pogibije, koliko puta je otprilike vaš muž bio pritvaran, koliko puta su ga pritvarale srpske vlasti?

SVEDOK HAJRIZI – ODGOVOR: Bilo je mnogo slučajeva, nije moguće da to izbrojim. Mnogo puta su ga odvodili od kuće, zatvarali su ga na ulici i tukli, držali u zatvoru neprekidno i po 18 časova, tukli su ga pred našom decom. Jednom u avgustu 1998. godine, zajedno sa našim mlađim sinom koji je u to vreme imao pet godina, na oko pet kilometara od kuće, četvoro policijskih

vozila koje je predvodio Nenad Pavićević zaustavilo je automobil mog muža, uhapsili ga i rekli mu da svoje petogodišnje dete stavi u policijski auto takođe. Kako je on to odbio, moje dete je ostavljeno na milost i nemilost nasred puta. Moj muž je uhapšen, a naše isprepadano dete se samo vratilo kući i reklo mi je: "Mama, Nenad je odveo tatu." To je bio jedan slučaj, a bilo je mnogo slučajeva kada su ga hapsili i maltretirali.

TUŽILAC SAKSON: Nemam više pitanja.

SUDIJA KVON: Gospodine Sakson, pitam se da li bi Tužilaštvo moglo u dogledno vreme da dostavi Veću presudu koju je pominjala gospođa Hajrizi ranije. Presudu protiv Nenada Pavićevića.

TUŽILAC SAKSON: Da, mi ćemo se pobrinuti za to.

SUDIJA MEJ: Gospođu Hajrizi, pomozite nam oko sledećeg ako možete: vratimo se na noć kada se desilo ubistvo.

SVEDOK HAJRIZI: Da, časni Sude.

SUDIJA MEJ: Rekli ste da su na ulici gorela ulična svetla, da li je to tačno?

SVEDOK HAJRIZI: Da.

SUDIJA MEJ: I da li je tačno da su prodavnice takođe bile osvetljene?

SVEDOK HAJRIZI: Da, tačno je.

SUDIJA MEJ: Rekli ste da ljudi nisu bili maskirani i da su imali crne beretke?

SVEDOK HAJRIZI: Da.

SUDIJA MEJ: Možete li nam reći da li su nosili uniforme ili nisu? Kako su bili obučeni?

SVEDOK HAJRIZI: Bili su uniformisani.

SUDIJA MEJ: Kakve su bile uniforme?

SVEDOK HAJRIZI: Bile su tamnoplave uniforme sa maskirnim uzorkom i crne beretke na glavi.

SUDIJA MEJ: Hvala vam. Hvala vam što ste došli da svedočite. Gospođo Hajrizi, sada možete ići.

SUDIJA MEJ: Izvolite.

prevodilac: Molim vas, uključite mikrofona.

SUDIJA MEJ: Uključite mikrofona, ne čujemo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Interesuje me šta znači ovo naknadno ispitivanje svedokinje od strane tužioca, ispitivanje koje nema nikakve veze sa mojim unakrsnim ispitivanjem. Da li to znači da on posle unakrsnog ispitivanja sprovodi deo glavnog ispitivanja koji ne želi da sprovodi zbog specifičnosti tretmana ovih pismenih izjava?

SUDIJA MEJ: Pravilo je da Tužilaštvo ima pravo kao i uvek da dodatno ispituje, tako da tužioci imaju pravo da dodatno ispituju svedoka nakon vašeg unakrsnog ispitivanja. Vaše unakrsno ispitivanje je bilo usmereno tako da pokaže da su izvršiocu tog ubistva bili zločinci. Dodatno ispitivanje je bilo usmereno da pokaže da je ubijeni suprug svedokinje bio aktivista i da je ubijen još jedan aktivista te noći. To je relevantno i za nas bitno da razmotrimo kada za to dođe vreme. Dakle, odgovor je: Tužilaštvo ima pravo da dodatno ispituje po pitanjima koja su pokrenuta tokom unakrsnog ispitivanja i može da postavlja relevantna pitanja koja su u vezi sa predmetom rasprave.

SUDIJA MEJ: Molim sledećeg svedoka.

TUŽILAC RAJNEFELD: Hvala. Tužilaštvo poziva Mehmeta Aliu (Mehmet Aliu).

SUDIJA MEJ: Da napomenem da ćemo raditi do par minuta posle 11, a potom ćemo imati pauzu. Nakon toga ćemo nastaviti rad do 13.00 h.

TUŽILAC RAJNEFELD: Časni Sude, hvala. Ne znam da li ste već dobili sažetak svedočenja?

SUDIJA MEJ: Ne, dobićemo ga kasnije. Molim svedoka da se zaku-
ne.

SVEDOK ALIU: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, samo istinu i ništa osim istine.

SUDIJA MEJ: Izvolite sestii.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC RAJNEFELD

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Časni Sude, hvala. Gospodine Aliu, da li je vama sada 56 godina?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I vi ste Albanac po nacionalnosti, islamske veroispovesti?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Gde ste živeli u martu 1999. godine?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: U Prištini (Prishtina), u četvrti Kodra e Trimave.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Jeste li oženjeni?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Koliko dece imate?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Imam šestoro svoje dece i još jedno usvojeno.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Šta ste po zanimanju?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Ja sam građevinski preduzimač.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Vi ste dakle samostalni preduzimač već više od dvadesetak godina?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li su pripadnici Tužilaštva uzeli od vas izjavu 3. jula 2001. godine?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li ste vi videli prevod te izjave na albanski jezik 2. februara 2002. godine?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: U vašoj izjavi vi spominjete i neke fotografije i druge dokumente?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li ste pred predsedavajućim službenikom ovoga suda svečano izjavili da je sadržaj vaše izjave verodostojan?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Molim da se izjava zajedno sa dodacima uvrsti u dokazni materijal. Vi ste rekli da ste živeli u Kodra e Trimave. Da li je to selo ili je to deo Prištine?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: To je jedna četvrt u Prištini. Zove se Kodra e Trimave.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Znači to nije zasebno selo?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Vi ste poreklom iz opštine Podujevo, zar ne?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Da, iz sela Hrtica (Hertice) u opštini Podujevo.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I iz sela Hrtica ste se preselili u Prištinu?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD: Časni Sude, izvinjavam se, ali upravo smo dobili broj dokaznog predmeta pa ću nastaviti.

sekretar: Dokazni predmet broj 116.

TUŽILAC RAJNEFELD: Hvala. Časni Sude, Priština se može naći u dokaznom predmetu broj 83, karta broj sedam. Evo vrlo se jasno vidi. To je veliki grad označen žutom bojom. Selo Hrtica se nalazi na istoj karti, negde pri sredini, malo ispod broja tri, znači tri i 10 su koordinate i tu možete naći selo Hrtica. A sada dozvolite mi da ukratko ispričam najvažnije delove izjave ovog svedoka. Časni Sude, u izjavi koja je uvrštena u dokazni materijal, ovaj svedok opisuje opresiju koju su nad Albancima vršili Srbi tokom devedesetih godina. To obuhvata i izbacivanje Albanaca iz škola. To je dovelo do osnivanja kućnih privatnih škola. Jedna takva škola je bila organizovana u kući ovog svedoka. Srpska policija je pokušala da tu školu zatvori u više navrata. Svedok opisuje kako su on, učitelji i učenici proživljavali zlostavljanja srpske policije. Takođe opisuje incident kada je pretučen. To je za posledicu imalo to da je svedok poslao svoju užu porodicu, osim svoje supruge u Nemačku da budu na sigurnom. Svedok takođe kaže da se pridružio OVK 1991. godine. Neposredno pre početka bombardovanja NATO-pakta, on se nalazio u brdima u blizini Podujeva kao pripadnik OVK. Dobio je informaciju da srpske snage proteruju ljude iz sela i gradova oko

Prištine. 25. marta 1999. godine, i ovde moram reći da se ovde radi o jednoj ispravci: u izjavi se govori o datumu 28. mart, svedok se, dakle, vratio svojoj kući sa još devet pripadnika njegove porodice koji su takođe bili članovi OVK. Međutim, 26. marta, a ne 30. marta kao što to stoji u izjavi, video je srpske snage i policiju kako proteruju albanske civile iz Prištine. Oko njegove kuće i njegovog dvorišta nalazilo se oko 10.000 civila iz sela u okolini Prištine. Ti civili tražili su od svedoka da im pomogne u potrazi za drugima koji su se izgubili ili bili ubijeni ili ranjeni u tom području. 28. marta 1999. godine svedok je video srpsku policiju kako tera civile i puca na njih. On kaže da je tom prilikom streljano najmanje 12, 13 civila. On navodi kako je policija okupila civile na proplanku gde su bili prisiljeni da leže. Kasnije su pušteni i policija ih je uputila ka prištinskoj železničkoj stanici. Svedok u svojoj izjavi opisuje da su ljudi u njegovom dvorištu bili uplašeni onime što su videli. Pojedini su otišli, a njih 300 je ostalo. Srpske snage su opkolile tu četvrt i svedok je video kako policija ubija dvojicu ljudi. Policija je zatim pokušala da na silu uđe u svedokovo dvorište, a svedok i grupa drugih pripadnika OVK su uzvratili vatrom. Kasnije tog poslepodneva su tenkovima prošli kroz kapiju i tada se OVK povukla. Njegova kuća je u potpunosti uništena. Te noći svedok je rekao civilima da idu prema železničkoj stanici. Svedok je nastavio sa svojim aktivnostima OVK do kraja rata. Ovo je veoma kratak sažetak svedočenja ovog svedoka kako bi se unakrsno ispitivanje stavilo u kontekst. Hvala.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vaša aktivnost je počela, kako tvrdite, od završetka školovanja?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Na terenu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi tvrdite da su albanska deca izbačena iz škola?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zašto to tvrdite kad znate da to nije istina?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Kako možete da kažete da to nije istina?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mogu da kažem da nije istina zato što činjenice govore drugo. Da li je vama poznato da su vaši političari naredili da deca napuste škole jer nisu hteli da uče po programu koji je važio za svu decu u Srbiji? Da li znate to?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Znamo da je u devedesetim, to jest od 1991. godine, vi ste počeli da menjate školski program i niste odobrili da se nastava pohađa na albanskom jeziku nego je moglo da se uči samo na srpskom jeziku. Tačno je to da naši učenici nisu želeli da uče po srpskom školskom programu. Ja to mogu da potvrdim na osnovu argumenata koje posedujem i na osnovu međunarodnih argumenata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, učenici su napustili školu zato što nisu hteli da pohađaju nastavu po srpskom nastavnom planu i programu?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Njih je policija silom uklonila iz škola i onemogućila im da uđu natrag u školsku zgradu. U junu 1991. godine, kad su učenici došli na ispite, policija je zatvorila školska vrata, pretukla ih i nije im dopustila da uđu u školu, ni učenicima ni učiteljima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Opreделите se šta je istina, da li je istina da nisu hteli da uče po, kako kažete, srpskom školskom programu ili da ih je neko izbacio iz škola. Da li jedno ili drugo?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Istina je da su oni napustili školu zato jer nisu želeli da pohađaju nastavu po srpskom školskom programu, a vaša srpska vojska, policija i režim im nije dozvolio da se vrate u školu pre nego što prihvate nastavu na srpskom jeziku i po srpskim programima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate da ne postoji nikakav program poseban za Kosovo, da su sva deca u Srbiji učila školu po istom programu?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Mi znamo da smo mi imali naš vlastiti školski program. Ja sam u školi učio po školskom programu za Kosovo. Ali 1991. godine, ti su programi ukinuti i vi ste pokušali da nas prisilite da prihvatimo vaše srpske školske programe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A zašto Mađarima nije smetalo da uče po tom programu koji je za svu decu isti, ili Slovcima, ili nekoj drugoj nacionalnosti, ili Bugarima, nego samo vama?

SUDIJA MEJ: Nije na svedoku da odgovara na to pitanje. Ne morate odgovarati na pitanja!

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, napustili su Albanci škole jer nisu hteli da uče po srpskom školskom programu. Da li znate koliko je, do 23. marta 1999. godine, koliko je bilo učenika u vašem gradu Prištini koji su učili na srpskom, a koliko na albanskom jeziku, u državnim školama?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Nije mi to pitanje jasno, možete li ponoviti?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da su se albanska deca na Kosovu školovala na albanskom jeziku, sva deca koja su išla u državne škole školovala su se na albanskom jeziku?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Do 1991. godine, oni su išli u državne škole. Od juna 1991. godine pa nadalje sve su škole zatvorene, profesori su otpušteni. Mnogi su otišli u zatvor, policija ih je maltretirala i progonila. Postoje dokazi o tome, i ukoliko želite, mogu vam ih dostaviti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zna li da su na tom vašem mestu na kome vi sada sedite, sedeli ljudi koji su radili u školama sa 1.200, 1.500, čak 1.800 đaka itd. i koji su potvrdili da su radili u...

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, nema smisla tu tvrdnju iznositi svedoku, ovaj svedok ne zna šta su rekli drugi svedoci. Ukoliko postoji neka protivurečnost vi, naravno, kada budete iznosili svoje argumente to možete istaknuti, ali to govoriti ovom svedoku nema smisla.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nema smisla zbog toga što je to razlika između neznanja i neistine, gospodine Mej, i to velika. A da li vam je poznato da je u Prištini do 23. marta 1999. godine, dakle ne govorim o 1990. godini, ni 1991. godini, samo u Prištini u osnovnim školama bilo 6.535 đaka koji su učili na srpskom jeziku, a da je na albanskom jeziku u državnim školama, znači Albanaca, učilo u osnovnim školama 23.511 đaka, u opštini u kojoj vi živite? Da li znate taj podatak?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Ne, to mi nije poznato, a osim toga, to nije istina. To je broj učenika koji su pohađali školu u privatnim kućama. Istina je da se nastava nastavila, ali u privatnim kućama i to pod veoma teškim uslovima. Te učenike su vrlo često pretresali i u autobusima, pretresali su ih da li poseduju albanske knjige.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To smo čuli, ali vas ne pitam to. Da li vi znate za albansku decu koja su išla u državne škole posle 1990, 1993, 1995, 1997. i 1998. godine, da li znate da su albanska deca išla u državne škole?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi tvrdite da albanska deca nisu išla u državne škole?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Oni su išli u osnovnu školu, osmogodišnju, ali ne i u srednje škole, na više ili Univerzitet.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A sad ste već napravili jedan ustupak, znači išla su albanska deca u osnovne škole?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Ne, niti jedan učitelj, niti jedan profesor nije dobijao platu od države, svi oni su dobijali platu iz fonda koji je finansiran dobrovoljnim pirlozima, niko od njih nije radio za

državu. Nisu imali zdravstveno osiguranje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To vas nisam pitao. Vi sada odgovarate na moja pitanja. Da li su, dakle, išla albanska deca u državne osnovne škole, to vas pitam, samo kažite da ili ne?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Već sam vam rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa da ili ne, da li su išla ili nisu išla?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Ne, nisu išli u državne škole, išli su na nastavu u privatne kuće. Zašto bismo im mi omogućili da rade u našim kućama ako su već postojale državne ustanove?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, odgovorili ste mi. Zato što ste sami rekli da vam nije odgovarao program. Program koji se odnosio na svako školsko dete u Srbiji, vama nije odgovarao. Ali zato što su pojedinci smatrali da je primeren, išli su u školu.

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: To nije istina, nisam to rekao. Rekao sam da ste vi pomenili program, a mi nismo hteli da pohađamo školu po tom programu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A koji je nastavni program bio promenjen, je li bio promenjen program matematike ili biologije?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Školski program je promenjen u celini, obrazovni program. Prisilili ste nas da govorimo srpski kao službeni jezik na Kosovu, a u školskom programu je bilo mnogo izmena, ne mogu vam reći koliko izmena, ali bilo je mnogih i značajnih izmena.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su se albanska deca školovala na srpskom ili albanskom?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Albanskom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I po Zakonu i po programu na albanskom su se školovala albanska deca?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Na albanskom jeziku u kućnim školama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I u državnim školama su se školovali, pročitao sam vam malopre podatak koliko se dece školovalo na albanskom jeziku.

SUDIJA MEJ: Svedok je osporio ove brojke, samo trenutak, molim vas. Već je mnogo vremena potrošeno na pitanje obrazovanja, mi smo već vama dali do znanja da smatramo da je to periferno pitanje u ovom predmetu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: U ovom konkretnom se veoma mnogo odnosi na škole, a drugo, kako kažete svedok je osporio cifre, on nije osporio samo cifre, on je osporio uopšte prisustvo albanske dece u školama. On tvrdi da albanska deca nisu išla u škole.

SUDIJA MEJ: Da, on je naznačio kakve škole i gde su oni pohađali nastavu. Idemo dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tvrdite da ste član OVK, da li je tako?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad ste tačno postali pripadnik OVK?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: To je moja tajna, nema razloga da vam to kažem.

SUDIJA MEJ: Ima li nekog posebnog razloga zašto je to tajna? Da li postoji neki razlog da nam vi to ne kažete?

SVEDOK ALIU: To nije tajna za vas, ali jeste za njega.

SUDIJA MEJ: Pa recite onda nama.

SVEDOK ALIU: Od trenutka kad je počelo nasilje na Kosovu. Od trenutka kada je masakrirana porodica Jašari (Jashari), ne samo ja nego celo albansko stanovništvo se mobilisalo i odlučilo da nema više života na Kosovu osim ukoliko se ne dignemo na ustanak. Jeste li zadovoljni mojim odgovorom?

SUDIJA MEJ: Nemojte nas to pitati, vi ste ovde da govorite istinu i siguran sam da ćete govoriti istinu. Samo trenutak. Rekli ste masakr porodice Jašari, to je bilo 1998. godine, o tome smo čuli iskaze, da li je to tačno? Negde početkom godine, ako se dobro sećam.

SVEDOK ALIU: U martu.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mi smo čuli u ovom sažetku koji je iznela druga strana da ste vi postali član OVK 1991. godine, da li je to tačno?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: OVK je nastala u martu 1998. godine i nastavila sa aktivnostima do 1999. godine, do oslobađanja Kosova.

TUŽILAC RAJNEFELD: Časni Sude, ako sam ja rekao 1991. godina, to je greška, radi se o štamparskoj grešci, to je moja greška.

SUDIJA MEJ: Da li je to u...

SUDIJA KVN: A to se nalazi u drugom paragrafu. Svedok kaže da se: "Oko 1991. godine pridružio OVK".

TUŽILAC RAJNEFELD: Da, to bi se možda moglo razjasniti. Ja sam godinu saopštio na osnovu izjave, smatram da je u izjavi štamparska greška.

SUDIJA MEJ: U redu, razjasnićemo kad za to dođe vreme, kad je OVK postala operativna.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Upravo je to i bilo pitanje, kako ste mogli postati član 1991. godine, kad je ova teroristička OVK organizovana mnogo kasnije?

SUDIJA MEJ: Svedok je odgovorio na to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A na koji način ste pristupili OVK?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Pridružio sam se OVK kao načelnik logistike. Moje dužnosti bile su da snabdevam OVK svom robom koja joj je bila potrebna iz izvora sa kojima smo raspolagali. Ne samo ja, već i grupa drugih.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali vi ste dakle bili glavni čovek zadužen za logistiku, kako kažete, načelnik logistike.

SUDIJA MEJ: Pa on je to upravo rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta je podrazumevalo postavljanje logistike OVK?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Snabdevanje, to je obuhvatalo snabdevanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čime?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Svim što je bilo potrebno. Svim što sam ja mogao da obezbedim, bilo je mnogo potreba, ali nije bilo moguće zadovoljiti sve potrebe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste naveli da ste za OVK obavljali i obaveštajne poslove na teritoriji Prištine u vezi sa policijom. Kakve ste obaveštajne poslove obavljali?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Ne znam na šta mislite pod tim obaveštajnim poslovima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mislim samo na one koje ste vi spomenuli u svojoj izjavi. Prema tome, pretpostavljam da vi znate na šta ste mislili kad ste to rekli.

SUDIJA MEJ: Pročitajte taj deo iz izjave tako da svedok zna o čemu govorite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pokušaću da pronađem. Pretpostavio sam da svedok zna šta je izjavio, pa nisam obeležio.

SUDIJA MEJ: To je na prvoj stranici izjave, drugi pasus.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, piše: "Takođe sam obezbeđivao informacije obaveštajne prirode u pogledu onoga što se događalo sa srpskom policijom u i oko Prištine." To piše u vašoj izjavi.

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Kada sam boravio u štabu, mi smo pratili radio veze srpske policije i čuo sam naređenja iz Beograda da sva sela u okolini Prištine kao što su Obilić (Kopiliq), Orlović (Shkabaj), Veliki Belačevac (Bardhi i Madh), sve do Vučitrna (Vushtrri), iz svih pobrojanih sela treba proterati stanovništvo u pravcu Prištine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi tvrdite kako su policajci u Prištini posredstvom radio veze komunicirali sa policajcima u Beogradu?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Ne sa policajcima u Beogradu, već Miško Laković je rekao da su naređenja stigla iz Beograda, da iz svih sela oko Prištine sve stanovništvo treba proterati u pravcu Prištine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ko je bio Miško Laković?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Glavnokomandujući policije u Prištini.

SUDIJA MEJ: Vratićemo se na to posle pauze. Samo trenutak. Sada ćemo napraviti pauzu. Sad je vreme za pauzu do 11.30 h. Gospo-

dine Aliu, tokom pauze ne smete o svom svedočenju razgovarati ni sa kim, uključujući i članove Tužilaštva.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Da, izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi na koji način ste dolazili do informacija koje bi mogle biti interesantne za OVK?

SUDIJA MEJ: Da li razumete pitanje?

SVEDOK ALIU: Ne razumem pitanje. Ne znam šta smatra pod "informacije koje mogu biti interesantne za OVK". Ne razumem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ne znam šta je nejasno u mom pitanju, ali da vam pojasnim. Pitanje je kako ste dolazili do informacija, kako ste sakupljali informacije?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Rekli ste, upotrebili ste reč "informacija", ja to nisam rekao.

SUDIJA MEJ: Naveo je primer da ste čuli nešto u štabu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste da ste prislušivali komunikacije između policije u Lapaštici (Llapashtice) i Podujevu (Podujeve). Da ili ne?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Da, tako je, čuo sam deo informacije o raseljavanju stanovništva iz okolnih sela u pravcu Prištine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je to bio razgovor telefonom ili nekim drugim sredstvom.?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Posredstvom radija, posredstvom radio releja koji je policija koristila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi ste slušali policijski razgovor posredstvom radija. Da li to tvrdite? Tvrdite da ste ih prisluškiivali?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Da, posredstvom radio veze.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko sam shavatio, malopre ste rekli da je glavnokomandujući izdao naređenje posredstvom radija?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Da, posredstvom radija je izdao naređenje da se stanovnici Obilića i Kosova Polja (Fushe Kosova) proteraju u pravcu Prištine. To je rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je baš tako rekao? Da nije možda rekao kako ste nam malopre saopštili da je koristio šifre?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Naređenje iz Beograda je bilo da se sve stanovništvo izvede iz kuća i uputi prema Prištini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To vi tvrdite. Ali šta ste vi stvarno čuli? Šta je zapravo rekao glavnokomandujući policije, onaj kojeg ste pominjali?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Pa nemam zabeleženo, ali to je ono što sam čuo i smatram da sam dovoljno precizan i jasan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali kako sam ja razumeo, rekli ste da je koristio šifre?

SUDIJA MEJ: On nije rekao šifre.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi tvrdite da je on posredstvom radio stanice obavestavao policijska odeljenja o naredbama iz Beograda?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste vi čuli...

SUDIJA KVON: Samo trenutak, gospodine Miloševiću. Gospodine Aliu, na stranici broj pet, vaše izjave, engleska verzija u prvom pasusu, vi kažete: "Naređenje je bilo svim srpskim snagama da albanske civile iz područja" na primer "Kosova Polja treba proterati. Razgovor je bio na srpskom. Međutim, mi smo imali šifre koje su Srbi koristili za imena gradova i sela". To je ono što ste vi rekli u vašoj izjavi. Dakle, vama je postavljeno pitanje, šta ste vi tačno čuli? Možete li nam pomoći oko ovih šifri?

SVEDOK ALIU: Pokušao sam da objasnim da smo posredstvom radio veze znali koje su šifre koristili za Prištinu i za Obilić kada su mislili na te gradove. Dakle, kada su oni međusobno komunicirali posredstvom radio veze, mi smo tačno znali o čemu govore. Dakle kada je izdato naređenje, ja sam shvatio da je moja kuća ugrožena, jer sam mnogo godina bio meta policijskih napada. Ja sam čak podigao optužnicu protiv policajaca koji su to učinili. To su bili policajci u Miloševićevom režimu. Nikada nisam dobio odgovor. Tako sam znao da sam u opasnosti, poveo sam deset članova svoje porodice, dakle moja porodica se sastojala od deset članova i mi smo krenuli u pravcu Prištine.

SUDIJA KVON: Gospodine Aliu, da li vi razumete srpski?

SVEDOK ALIU: Da.

SUDIJA KVON: Dakle, ono na šta vi mislite jeste da je srpska policija, pripadnici srpske policije su komunicirali na srpskom, a da su onda imena gradova i sela, za imena gradova i sela koristili neka šifrirana imena koja ste vi razumeli. Da li je tako?

SVEDOK ALIU: Da, imali su šifru za Prištinu. Kada su izdali naređenje policijskim stanicama, to je bilo naređenje da sve stanovništvo treba biti proterano iz sela u pravcu Prištine i onda su koristili šifru za ime grada Prištine.

SUDIJA KVON: Hvala vam. Gospodine Miloševiću, izvolite nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Upravo ste maločas rekli da ste slušajući razgovor zaključili da vam je porodica ugrožena, a onda ste u sledećoj rečenici ili u istom kontekstu rekli da ste zaključili da vam je porodica ugrožena zato što je vaša kuća ranije bila predmet napada. Moje pitanje glasi: da li ste vi zaključili iz onoga što ste čuli u razgovoru da vam je porodica ugrožena ili ste zaključili, kao što ste maločas rekli, da vam je porodica ugrožena zato što je vaša kuća bila predmet napada više puta pre toga? Šta je od toga tačno?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Nije mi jasno vaše pitanje. Mislim da sam ja jasno objasnio.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, bilo bi lakše svedocima i uštedeli bismo vreme i vi biste uštedeli vreme ako ne biste ponavljali svedoku odgovor koji je on već dao. Samo postavite svedoku sledeće pitanje. Ljudi to često rade u unakrsnom ispitivanju, ponavljaju odgovore, ali to uzima puno vremena i dovodi do zabune. Dakle imajući to na umu, samo mu postavite pitanje na koje želite odgovor.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste dakle da je vaša porodica ugrožena zato što je vaša kuća ranije bila više puta predmet napada. Je li to tako?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Da, tačno.

SUDIJA MEJ: Ako se ja dobro sećam, on je rekao sledeće. On je čuo da je izdato naređenje i došao je do zaključka da je njegova kuća ugrožena. Dakle, nakon što je čuo to naređenje to je zaključio, a u prethodnim slučajevima on je bio meta napada. Da li je tačno, gospodine Aliu?

SVEDOK ALIU: Da, to je tačno.

SUDIJA MEJ: Dakle, on je čuo naređenje, ali zbog prethodnog iskustva je zaključio da je u opasnosti.

SVEDOK ALIU: Da, to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, to je vaše objašnjenje, gospodine Mej, a ne objašnjenje svedoka jer je svedok rekao...

SUDIJA MEJ: To je svedok rekao. Nema svrhe da pokušavate da zbunite svedoka postavljanjem daljih pitanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja ne pokušavam da ga zbunim, ja samo pokušavam da dobijem odgovore na svoja pitanja. Od koga ste vi dobili te šifre za koje tvrdite da ste ih posedovali a tiču se policijskih razgovora?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Mi smo bili profesionalna vojska. Imali smo pripadnike svih profesija, svih segmenata života, i kao sve druge vojske mogli smo da dođemo do tih šifri i bili smo u stanju da se branimo i da vodimo napade i mi smo znali sve to. Mi nismo ono što vi možda mislite, samo gomila nesposobnih ljudi. Mi smo imali celu hijerarhiju ljudi tamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To vi o sebi kažete, to ja nisam rekao. Recite mi onda ako ste znali šifre, koje su to bile šifre na primer za Podujevo, Vučitrn, Suvu Reku (Suhareke), Lapašticu, koje su to bile šifre?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: To je bilo pre četiri ili pet godina, mislim da se ne sećam šifri sada, jer su se šifre svake sedmice menjale, ponekad i svakog dana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovo što vi tvrdite nije bilo pre četiri, pet godina, nego je bilo pre tri godine. To što vi tvrdite da se dogodilo.

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Desilo se tokom 1988. i 1989. godine. Ne, izvinite 1998. i 1999. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hoćete da kažete da ste čuli 1998. godine kako je komandir izdao naređenje za proterivanje Albanaca iz Kosova Polja, Obilića, sela Kruševa (Krushefc) i Orlovića, kako vi pominjete?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: To je bilo u martu 1999. godine. Ne 1998. godine, to je bilo u martu 1999. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, i 1999. godine, pa ipak ni tada ti građani nisu proterani iz svojih mesta. Kako onda povezujete naređenje sa činjenicom da se to nije dogodilo?

SUDIJA MEJ: Ne treba svedok da odgovori na to. On je svedočio o onome što se desilo. Vi možete da iznesete svoje komentare kada za to dođe trenutak, ali on je rekao ono što zna i što se desilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Nije rekao ono što se desilo, rekao je ono što je rekao. A ono što je rekao nije se desilo i u tome je cela suština.

SUDIJA MEJ: Mi ćemo saslušati dokaze o tome kada za to dođe trenutak. Molim da se sada vratimo na svedočenje ovog svedoka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi ne znate nijednu od tih šifara za koje ste tvrdili da ste ih koristili, upotrebljavali i koje su se menjale kako kažete?

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, on je rekao da se ne seća. To je rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa to i đak kaže kad odgovara pa ne zna, ne znam da li učitelj onda pravi razliku da li se ne seća ili ne zna. Recite mi kakve ste aktivnosti vi kao OVK preduzimali na području Prištine do 1998. godine?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Nije mi jasno vaše pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Bili ste član OVK. Pitam vas kakve je aktivnosti vaša OVK vršila na području Prištine do 1998. i 1998. godine?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Nismo preduzimali nikakve akcije u području Prištine. Zapravo ni u jednom gradu, jer OVK nije htela da dovede stanovništvo u opasnost. OVK je bila stacionirana u planinskom području da ne bi dovela stanovništvo u opasnost, sve do trenutka kada je pokrenuta ofanziva na Kačanik (Kacanik). Onda je stanovništvo zatražilo pomoć OVK i OVK je pomogla stanovništvu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle sve do tada OVK nije vršila nikakve aktivnosti. To vi tvrdite, jesam li vas dobro razumeo?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Šta podrazumevate pod aktivnostima?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ono zbog čega ste se organizovali kao OVK. Dakle zašto ste se organizovali kao OVK?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Mi smo osnovali OVK i počeli da delujemo protiv okupatorskih srpskih snaga. Zato smo osnovali OVK, da odbranimo vlastitu zemlju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Upravo ste rekli: "Počeli ustanak protiv srpskih snaga". Kakve aktivnosti ste sprovodili? Prema tome, na takvu akciju sam mislio kada sam rekao "akcije". Kakve su to bile akcije? Kakve ste akcije preduzimali?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Akcije koje je preduzimao OVK su se nazivale pobunom, revolucijom. Mi smo počeli da mobilishemo i angažujemo sve što je neophodno i to je počelo od masakra porodice Jašari. Pre toga smo bili u ilegali, nakon masakra u Ćirez (Qirez) i masakra porodice Jašari stanovništvo je moralo da se brani i zato je krenula pobuna stanovništva, revolucija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas samo kratko mi odgovarajte na pitanja jer ćemo potrošiti vreme. Ko je bio vaš

komandant u OVK?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Rustem Mustafa (Rrustem Mustafa), poznat pod gerilskim imenom "Remi" je bio moj komandant u OVK. On je držao lapsku operativnu zonu, zonu Lapljeg Sela (Fshati Llap).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gde ste održavali sastanke?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Oni su vodili tu operativnu zonu u Lapljem Selu. Mi smo održavali svoje sastanke u štabu u Kačaniku, u školi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na koji način ste regrutovali nove članove?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Kao i sve druge vojske, isto smo radili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li to znači da ste i prisilno regrutovali pojedine pripadnike albanske nacionalnosti?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Mi nismo imali prave mogućnosti da mobilizujemo ljude već su dolazili dobrovoljno, bilo je slučajeva kada su samo sinovi pristajali da se pridruže OVK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dakle vi tvrdite da je to bilo dobrovoljno. A kako ste se finansirali?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Narod je davao donacije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je veoma uopšten odgovor. Da li ste vi lično finansirali OVK?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Da, velikim sumama novca, svim što sam mogao da dam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je bilo i drugih načina finansiranja?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Takođe su finansirale albanske žene koje su davale svoj nakit, svoje zlato. Davale ga OVK i govorile: "Uzmite moje zlato sve dok se Kosovo ne oslobodi." Bilo je slučajeva

va u kojima bi se ljudi venčali, ali ne bi održali svadbu, ne bi kupili nameštaj već bi sav taj novac dali OVK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: S obzirom da ste se bavili logistikom, da li znate za fondove iz Nemačke, Švajcarske i drugih zemalja?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Da. I pomoć i ljudstvo je dolazilo od Albanaca koji su emigrirali u te zemlje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kojim putem je novac dolazio do vas?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Vrlo je jednostavno, kada ima volje ima i načina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, ali ja vas pitam konkretno. Kojim putem je dolazio taj novac?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Mogu vam reći, ja sam lično bio u Mađarskoj i ja sam dovezao svojim kolima kroz Srbiju do Kosova pomoć.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Uključujući novac?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Da, novac, devize.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kakvom vrstom naoružanja je raspolagala vaša jedinica u sklopu OVK?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Svim vrstama oružja koje imaju policija i vojska vašeg režima. Dakle lako naoružanje, to smo imali i veliki deo smo zapravo dobijali od policije i vojske vašeg režima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako ste dobijali oružje, oružje, kako sam shvatio, ste dobijali od naše policije i vojske. Da li ste to rekli?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Kupovali smo od njih novcem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tvrdite da ste kupovali oružje od vojske i policije?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa naša policija nije imala oružje kineske proizvodnje, nije imala municiju kineske proizvodnje. Kako ste onda to mogli kupovati od njih?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Izgleda da me ne slušate. Rekao sam 80% našeg naoružanja došlo je od policije i vojske i ja mogu da navedem dokaze za to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To bih voleo da vidim. A na koji način ste finansirali nabavku oružja?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Devizama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na način na koji ste objasnili maločas, da li je tako?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Šta podrazumevate time? Kupovali smo oružje u Podujevu i Prištini. Kamionom je transportovano do Rudara (Rudare) i Medveđe (Medvec). Zatim je dopremano u Peć (Peje) i Kragujevac, čekali smo nedelju dana da se ukloni serijski broj sa oružja i onda smo ga preuzeli. Imam dokaze za to. Deo oružja smo nabavili i od vojske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ko su bili ti koji su vam prodavali oružje?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: To su bili pripadnici vaše vojske i policije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, možete li mi reći ko je bio taj član policije i vojske koji vam je prodao oružje?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Jedan od njih je bio Arkanov čovek, i on je dovezao kamion oružja čak do Rudara. Kamion je bio krcat oružjem, a sreli smo se kod hotela u Rudaru i dugo smo razgovarali o vašem položaju i situaciji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne razumem vaš odgovor. O kakvom položaju ste dugo razgovarali?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: O vašem ličnom položaju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: O mom vlastitom položaju?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Naravno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je bio razgovor sa osobom koja vam je prodala oružje. Kako se zvao taj čovek?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Iz razloga sigurnosti i bezbednosti, nisu nam saopštili imena jer su bili Srbi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A na šta se odnosio taj razgovor koji ste vodili?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Ako mi Sud dopušta, ja mogu objasniti ceo taj razgovor.

SUDIJA MEJ: Može, ali kratko.

SVEDOK ALIU: Dogovorili smo se da isporuku oružja čekamo u kafiću u Rudaru, i čekali smo sve dok oni nisu došli. Tog istog dana su se sreli predsednik Milošević i predsednik Rugova. Pitali su nas šta mislimo o njima, a oni su rekli: "Nas se ne tiče ni Milošević ni Rugova, nama je važno da zarađujemo novac. Oni su se dobro pobrinuli za svoje porodice, a našim porodicama je drugačije. Ubijaju ljude bez ikakvog razloga" i rekli su da će Arkan još malo obavljati poslove za Miloševića i da će ga dugoročno gledajući zameniti. Naravno, razgovor je trajao duže, trajao je dva sata. Trebalo bi nekoliko dana da vam ispričam sve što je tamo rečeno. Nakon što su otišli, policija ih nije zaustavila. Nas su otpratili do sela Štedim (Shtedim) gde je čekaio kamion. Tu je bilo i 5.000 metara platna za uniforme, zatim minobacači 12,7 milimetara, velika količina metaka, 35.000 metaka, stotinu snajperskih pušaka, "kalašnjikovi". Oni su me otpratili do tamo i ja sam ih odveo do naših položaja u Kačandolu (Kacandoll).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A koliko ih je bilo?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Četvorica. Vozač kamiona, još jedan, mene su pratila trojica. Mi smo bili u našem automobilu i ni na jednom policijskom kontrolnom punktu nismo imali problema, jer su imali odgovarajuća ovlašćenja i niko se nije usudio da ih zaustavi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I to su bili, kako vi tvrdite, Arkanovi ljudi?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A na osnovu razgovora sa njima, da li ste zaključili da su oni bili protiv njega ili uz njega?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Uz Arkana, a protiv vas. Rekli su da je jedina važna osoba u Srbiji Arkan. Arkan koji drži svoju porodicu u Srbiji, koji se bori sa svojom porodicom, a svi drugi koji su na vlasti sklonili su svoje porodice na sigurno u inostranstvo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, vi tvrdite da su bili na njegovoj strani, protiv mene.

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: To je njihova tvrdnja, nisam to ja utvrdio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi, da li je vama poznato da je moja porodica sve vreme bila u Jugoslaviji, da nije bila u inostranstvu?

SUDIJA MEJ: Sada se udaljavamo od optužnice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa on je govorio o tvrdnji...

SUDIJA MEJ: On je prepričao razgovor, a sada idemo dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ja sumnjam u to objašnjenje, ali možemo da idemo dalje. Da li ste vi lično bili zaduženi nekom vrstom oružja? Da li ste imali lično naoružanje?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čime ste bili naoružani?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Dok sam bio zadužen za logistiku nisam trebovao oružje. Imao sam samo toljagu. Ali kad sam se pridružio vojsci, nakon početka vazdušnih udara NATO-pakta i nakon što je vaša vojska započela sa svojim napadima, naoružao sam se.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta ste od oružja nosili?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Pitate me koje sam oružje imao?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da.

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: To je moja lična tajna.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A gde su se članovi OVK obučavali za upotrebu oružja?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Imali smo naš poligon.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A koliko terorističkih akcija ste preduzeli na području Prištine i okoline?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Vi to možda zovete terorističkim akcijama, ali ja se sa tim ne slažem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas ne pitam za kvalifikaciju, nego koliko ste toga preduzeli na području Prištine?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Ja na to ne treba da odgovorim. Neko drugi može odgovoriti na to.

SUDIJA MEJ: Zašto ne možete da odgovorite?

SVEDOK ALIU: Zato jer nisam učestvovao u tim stvarima. Ja ne znam za te operacije.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Časni Sude, dozvolite mi. Ovo je sasvim jasan očigledan iskaz budući da dotiče pitanja iz odbrane optuže-

nog. Ako je ovaj svedok u stanju da dâ informacije o tome, budući da je bio insajder unutar OVK, to bi bilo od velike pomoći optuženom. Dakle, trebalo bi da odgovori na to.

SUDIJA MEJ: On je odgovorio na poslednje pitanje. On kaže da ne zna. Imamo tu još jedan problem sa vremenom. Sat vremena koji optuženi obično ima na raspolaganju za unakrsno ispitivanje je isteklo. Da li želite, gospodine Kej, da se produži vreme za ovog svedoka?

PRIJATELJ SUDA KEJ: Svakako. Želeo sam da zatražim da se odobri više vremena za ovog svedoka, imajući u vidu njegov iskaz, a isto tako i konciznost ispitivanja optuženog. A to je, zaista, takođe važan faktor kad je reč o ispitivanju svedoka.

SUDIJA MEJ: U redu. Uzećemo to u obzir.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Odlučili smo produžiti vreme za unakrsno ispitivanje. Gospodine Miloševiću, očekujemo da završite do 13 sati.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pre nego što nastavim, recite mi samo kada se tačno odigrao taj događaj koji ste opisali, kad ste kupili kamion oružja od ovih ljudi, od te četvorice koju ste pomenuli?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: To je bilo negde u januaru, februaru, ne sećam se tačno, 1999. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U januaru, februaru 1999. godine?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Ne sećam se tačno, jer sam išao na mnogo takvih tura i ne sećam se svake pojedinačne. Posedujem faks da treba da dovedem robu do Medveđe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste pomenuli ovoj instituciji taj faks? Da nastavimo. Koliko je ljudi pod oružjem imala OVK?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Ne, ne treba ja da znam takve stvari. Moj posao je bio da ih snabdeвам hranom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ako vi to kažete, no, da štedimo vreme. Kažete da ste samo snabdevali hranom?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Maločas ste rekli da ste ih snabdevali oružjem.

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Oružje, hrana, vozila, šta god sam mogao nabaviti, šta god sam mogao da kupim za OVK, kad god sam imao priliku. Kupovao bih stvari i slao ih tamo kao što su to radili svi u mojoj grupi. Na primer, Ahmet Ajeti (Ahmed Ajeti), mehaničar, u Podujevu je servisirao naša vozila. Slali smo mu oružje, a govorili da mu šaljemo vozila. To je bila jedna ruta za snabdevanje. A 1992. godine, kad je počeo rat u Hrvatskoj, ja sam imao svoj biznis i ljudi koji su želeli da dezertiraju iz vojske u Hrvatskoj pitali su me da im pošaljem civilnu odeću. Oni su ostavili svoje oružje, a ja sam to oružje prikupio i iskoristio ga. To je bilo 1992. godine, 1993. godine, tokom rata u Bosni, samo jednom prilikom, 11 dezertera je donelo oružje. Ja sam im pomogao...

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Rajnefeld.

TUŽILAC RAJNEFELD: Časni Sude, ja znam da je ovo dosta neuobičajeno, ali ovde se radi i o neuobičajenoj situaciji. Svedoku je postavljeno pitanje o ovoj konkretnoj temi, o prodaji oružja, i tome slično, a sve to nije u njegovoj izjavi i nije u dodacima njegove izjave. Ovaj svedok je dostavio dokument koji imamo u ruci i to nije dokument koji bismo mi normalno mogli podvesti u okvire pravila 92bis. Obično bih ja dodatno ispitivao o tom dokumentu. Mislim da bi bilo važno da se taj dokument sada podeli, kako bi optuženi mogao da se pozabavi njime, budući da je to pitanje

otvoreno za vreme unakrsnog ispitivanja. Ja sam želeo da skrenem pažnju i Sudu, a i optuženom, zarad pravičnosti i fer odnosa.

SUDIJA MEJ: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD: Smatrao sam da, ako budem čekao do ponovnog ispitivanja, da možda neće biti u redu.

SUDIJA MEJ: U redu. Stavite to onda na grafoskop, pa ćemo videti. To je to.

TUŽILAC RAJNEFELD: Nažalost, ne mogu vam reći šta tu piše, ali znam da se taj dokument tiče ove teme o kojoj se sada razgovara.

SUDIJA MEJ: Gospodine Aliu, pogledajte, molim vas, ovaj dokument. Da li je to dokument o kome ste vi govorili?

SVEDOK ALIU: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde piše "12,7", to je kalibar mitraljeza, "se može obezbediti tri komada po ceni od 2.000 DM". A onda piše: "Obe vrste pušaka". Ne znam na šta se odnosi "za sada po 100 komada po dogovorenoj ceni". Pa onda piše: "Municije za mitraljez 12,7 milimetara – 30.000 komada po dve DM za komad. Municiju", nešto je malo izbrisano, ali pretpostavljam da piše "municije za puške 7,62 milimetara će biti pripremljeno oko 150.000 komada. Po planu je da se ova krupna roba odradi do kraja meseca, jer se pre sve ovo ne može nabaviti i na sigurno odvesti i neće se izvršiti pre dorade na kamionu za prevoz." Zatim je izbrisano, ne mogu da vidim, ovde je izbrisano, da li piše "Mališeva" ili "Mitrovice", to se ne može videti, ali verovatno na originalu se može videti, jer počinje velikim slovom, pretpostavljam da predstavlja ime grada, "za vas lično, na poklon dobijate 'hekler' 9 milimetara automatik". Molim vas, podignite stranicu, još, podignite list, još može, "jedino treba potvrditi, što pre to bolje, da bi mogli da isporučimo turu plastičnog eksploziva i onih upaljača",

ne mogu da pročitam, molim podignite. "Glavno je", ne mogu da pročitam tu reč, "najmanje 80 kilograma, a potom 100 kilograma. Pristaju da vrate u skladište, da bi ovu ostalu robu mogli otplatiti na rate", pretpostavljam da se radi o plaćanju na rate. "Za prevoz kamionom. Ja bih morao", na ekranu se ne vidi dobro, "dobiti ovo". Pominje telegram: "Kad vam javim da treba da razgovaramo u nedelju". Piše: "Treba da razgovaramo u nedelju". I više nema dalje, to je kraj ove stranice. Dakle, to je vaša pismena komunikacija sa vašim dobavljačem oružja?

SUDIJA MEJ: Samo još trenutak, ima još nešto s druge strane. Hajde da to dovršimo, hajde da pročitamo i ovo što je s druge strane. Ima li druga stranica? Dobro, to je to. Hvala. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Uglavnom je čitko sve, verovatno se na originalu i one zamrljane reči mogu pročitati. Ko vam je to poslao? Da li su to ti isti ljudi koji su prodali oružje?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Ne, drugi ljudi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko su ti ljudi koji su vam isporučili, dakle, eksploziv, mitraljeze, puške itd., koji su vam poslali taj faks, sa kojima ste sarađivali?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Ne piše, nije do Mališeva, nego do Medveđe, do Medveđe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A do Medveđe? Dobro. To se može ustanoviti preciznim čitanjem, nije problem. Zabrljano je, pogotovo ovde na ekranu. Ko su ti ljudi?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: To su, iz razloga sigurnosti ne mogu odati njihova imena, ali to su ljudi iz Srbije. To pokazuje da su nas snabdevali vaši ljudi. To su dokazi koje ja imam.

TUŽILAC RAJNEFELD: Časni Sude, budući da je sad ovaj dokument pročitao u postupku, da li bi mogao biti označen kao dokazni predmet?

SUDIJA MEJ: Da, a prevod ćemo pribaviti kasnije.

TUŽILAC RAJNEFELD: Osim toga, da napomenem da je to faks na kojem je datum 20. mart 1999. godine. Gotovo da se i ne može pročitati, ali stoji u gornjem desnom uglu.

SUDIJA MEJ: U redu. Molim da se to uvrsti u dokazni predmet. Molim da se dokument pokaže optuženom i da se dokument označi brojem.

sekretar: Dokazni predmet broj 1161.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde se sad vidi da piše "do Medveđe". Na ekranu se to ne može pročitati. Tačno je da piše Medveđe, 20. mart 1999. godine, u 11.20 h, sudeći po faksu. Ja sam mislio da je original, ovo je faks. Ali očigledno da vi znate sa kim ste komunicirali. Da li je to tačno ili nije? Možete da uzmete ovo, gospodine.

SUDIJA MEJ: Pitanje je da li znate ko je poslao taj faks?

SVEDOK ALIU: Da, znali smo to. Oni ljudi koji su nas snabdevali.

SUDIJA MEJ: Dobro.

prevodilac: Prevodilac moli svedoka da priđe mikrofону.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To znači da vi možete da identifikujete počinioca tog krivičnog dela?

SUDIJA MEJ: Rekao je da iz razloga sigurnosti ne želi da oda ta imena. I ja se slažem sa takvim odgovorom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da, ali je on dužan da navede imena.

SUDIJA MEJ: Ne nužno. Razmotrićemo to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ovde je reč o...

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Da, gospodine Kej? Kakva je, uostalom, dokazna vrednost toga?

PRIJATELJ SUDA KEJ: Ukoliko to ima dokaznu vrednost, a možda bi moglo imati, možda bi ta imena mogla da se napišu na listu papira i ostave pod pečatom, obelodane optuženom na uobičajeni način, a onda on može da razmisli da li tim imenima mora da se koristi ili ne. Ali tako će imena ostati zaštićena.

SUDIJA ROBINSON: Ja mislim da bi mene prvo trebalo uveriti u dokaznu vrednost tih imena, jer ovde postoji sasvim jasna mogućnost nanošenja štete.

PRIJATELJ SUDA KEJ: To možda nije u interesu tih ljudi, ali moglo bi naškoditi odbrani optuženog ukoliko se njemu ta informacija ne dostavi. Zato sugerišem da se to zapečati. Znači, to će biti dokument koji neće biti dostupan javnosti i mislim da se to može razmotriti.

SUDIJA MEJ: Ali koja bi mogla biti dokazna vrednost tih imena? Stvar je u tome da bi se ti ljudi mogli naći u opasnosti.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Ja, odnosno mi u ovom trenutku ne znamo da li su imena važna ili ne. Ali ako se ta informacija zadrži u poverljivom obliku, u obliku na koji je ovaj sud navikao, jer vrlo često se zaštitne mere pružaju Tužilaštvu kada je reč o informacijama koje oni navode, po našem mišljenju, isti se kriterijum mora primeniti i na optuženog. Ja ta imena ne znam. Niko ne zna ta imena osim ovog svedoka. Tako da se značaj tog pitanja ne može oceniti u ovom trenutku.

SUDIJA MEJ: Gospodine Rajnefeld?

TUŽILAC RAJNEFELD: Časni Sude, ja isto tako ne vidim u čemu je dokazna vrednost tih imena. Jedini razlog zbog kojeg sam ja to pokazao jeste činjenica da je i taj dokument postojao i moja dužnost je bila da Sud upoznam sa postojanjem tog dokumenta. Međutim, po našem mišljenju, imena ljudi koji su sačinili taj dokument nisu uopšte važna za činjenicu koju je ovaj svedok izneo u svom iskazu. A za to postoje i potkrepljujući dokazi. A sada izložiti opasnosti nepoznate osobe obelodanjivanjem takve informacije meni se to, uz sve dužno poštovanje, čini sasvim nekorisnim. Ukoliko Sud odluči da usvoji proceduru koju je predložio gospodin Kej, ja bih zatražio da se o tome razgovara na zatvorenoj sednici i da to bude pod pečatom, ali to je tek sekundarna opcija. Primarna opcija je da to nema nikakve vrednost za Sud.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, čuli ste šta je rečeno, rečeno je da je to irelevantno. U čemu je relevantnost tih imena?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Kako ne bi bila relevantna imena. Ako je tačno to što ovaj svedok govori, kako ne bi bila relevantna imena zločinaca koji su snabdevali terorističku organizaciju oružjem. Ona su vrlo relevantna.

SUDIJA MEJ: Relevantna za ovaj postupak. U čemu su relevantna za ovaj postupak i za pitanja kojima se mi bavimo, u tome je suština mog pitanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa valjda se vi bavite zločinima na području Jugoslavije, to bar vi tvrdite. Ako je snabdevanje oružjem terorističke organizacije nešto što vi smatrate legalnim, onda ne znam šta bi trebalo da vam objašnjavam. Tu počinje čitav niz zločina, dakle. I verovatno krađe ili u svakom slučaju nezakonito raspolaganje oružjem, a onda to oružje, municija, eksploziv i druga sredstva kojima se seje smrt prodato terorističkoj organizaciji na Kosovu.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, mi se bavimo zločinima, to je tačno, ali mi se bavimo zločinima koji su navedeni u ovoj optužnici. Mi se ne bavimo zločinima uopšte koji su počinjeni u Jugoslaviji. A mi od vas tražimo da pokažete relevantnost ove konkretne informacije. Kakve to veze ima sa pitanjima koja su pokrenuta na ovom suđenju? Što se mene tiče, vi niste bili u mogućnosti da nam demonstrirate značaj te informacije, a s druge strane, jasno je da to može da naštetiti osobama o kojima bi se dala ta informacija. A Veće mora i to da ima u vidu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Zar nije jasno da su te osobe saučesnici u izvršenju terorističkih napada, ubistava, eksplozija? Ovde vidite da kupuju 80 kilograma eksploziva, a znate da su podmetali eksploziv na pijacama, autobuskim stanicama, u prodavnicama, kafeima, itd.? Zar se ne radi, dakle, o saučesništvu u ubistvima koja su nastala zločinima ove terorističke organizacije čiji pripadnik svedoči?

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Nećemo tražiti od svedoka da odgovori na to pitanje. Pošto je to važno pitanje koje je prvi put pokrenuto u ovom postupku, želimo da objasnimo i zašto. Veće ima ovlašćenja da zaštiti one koji bi mogli biti ugroženi zbog odgovora koji daju. Ako se pokrenu pitanja koja su značajna za suđenje za koje je potrebno da se daju odgovori, Veće takođe može da zahteva da se odgovori uz odgovarajuće zaštitne mere, kao što su sugerisali prijatelji Suda. Međutim, pre nego što se takvo pitanje uopšte može razmotriti, mora se pokazati da postoji relevantnost za konkretni postupak u tom odgovoru. U ovom slučaju odgovor, po našoj proceni, nema takvu relevantnost. Nema uopšte relevantnost. Značaj svedočenja ovog svedoka je u tome na kakav je način dolazio do oružja. On je to objasnio. Doneo je dokument koji potkrepljuje njegovo svedočenje o tome, a to je da se snabdevao oružjem na način koji je opisao. Ko je individualno radio to snabdevanje je pitanje koje za nas nije uopšte relevantno. U svakom slučaju, čak i kada bi bilo, činjenica da, ako bi se odao identitet tih koji su snabdevali oruž-

jem, time bi bila dovedena u pitanje njihova bezbednost i to je za nas dovoljno da donesemo odluku da ne treba obelodaniti njihov identitet. Zbog toga ne tražimo od svedoka da odgovori na to pitanje. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Molim vas, treba da imate u vidu i moju tvrdnju da su u podršci terorističkoj organizaciji OVK učestvovala tajne službe niza zemalja. Imena tih ljudi koji su ih snabdevali oružjem mogu biti direktno...

SUDIJA MEJ: Ne, ne, mi smo doneli odluku o tom pitanju. I više o tome nema rasprave. Da li vi imate još pitanja za ovog svedoka?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Imam ja mnogo pitanja. Nastojaću da uradim koliko god mogu od toga. Da li vam je poznato da je u Prištini i okolini u toku 1998. godine došlo do povećanog broja eksplozija na javnim mestima koja je postavila OVK? Molim vas, odgovarajte sa da i ne, da bih mogao da iskoristim vreme.

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Nije mi jasno šta me pitate. Šta znači to pitanje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pitao sam vas da li vam je poznato da je u gradu Prištini i okolini u toku 1998. godine podmetnuto eksplozija na više javnih mesta od strane OVK?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: To mi nije poznato i to nije istina da su podmetane. To nije radila OVK, to je radila vaša policija i vojska.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi tvrdite da nije istina, je li? Koliko ljudi je izgubilo živote u tim terorističkim akcijama, podmetanjima bombi po Prištini i okolini? Da li vam je to poznato?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Mi znamo da u terorističkim operacijama srpske policije i vojske znamo za to, ali za ostalo ne znamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, mogao sam i pretpostaviti da ćete odgovoriti upravo tako. Zato ste i kupovali oružje, eksploziv i ostalo da ga ne biste upotreбили, da li je tako? Da li je tako kako vas ja razumem? Iz okoline Podujeva ste kasnije...

prevodilac: Prevodilac se izvinjava, ali imamo smetnje. Nismo u mogućnosti da čujemo optuženog.

SUDIJA MEJ: Imamo problema sa prevođenjem. Zamoliću Sekretarijat da provjeri šta je sa kanalima. Izgleda da ima preklapanja različitih prevodilačkih kanala.

prevodilac: Čujemo prevod na albanski na kanalu za BHS jezik.

SUDIJA MEJ: Prevodioci kažu da čuju albanski na kanalu za bosanski, hrvatski i srpski jezik.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Časni Sude, dok čekamo, možda je pravi trenutak da pokrenem pitanje prevoda. Skrenuta mi je pažnja na to tokom dana. Odnosi se na prevod na albanski jezik raznih pitanja koja su danas postavljena. Ja ne govorim ni bosanski-hrvatski-srpski ni albanski kao što Veće zna, ali su pokrenuta različita pitanja i ja sam imao priliku da pogledam transkript i da proverim kako to izgleda. Čini se da svedoci ne razumeju pitanja koja im se postavljaju, čini mi se kao da nema nikakve veze između pitanja i odgovora. Možda bi bilo dobro pogledati transkript današnjeg postupka, neka to provjeri naša prevodilačka služba, da se vidi da li je bilo problema u onome što je preko albanskog kanala preneseno.

SUDIJA MEJ: Možda je u pitanju i priroda samog pitanja, ali uradićemo to. Možemo nastaviti.

SVEDOK ALIU: Časni Sude, da li smem nešto da pitam?

SUDIJA MEJ: Samo trenutak.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Pitanje za Veće. Rečeno mi je da će sve biti u redu. Izvolite, gospodine Aliu.

SVEDOK ALIU: Imam pitanje za Veće. Da li mogu da postavim pitanje?

SUDIJA MEJ: To nije uobičajeno, ali šta želite da pitate?

SVEDOK ALIU: Reč koju je upotrebio Milošević u odnosu na mene, nazivajući me teroristom, to nije u redu. Ja sam došao kao svedok, on je tu kao optuženi. Nije u redu da me tako naziva.

SUDIJA MEJ: On ima pravo da postavlja pitanja u određenim okvirima. Mi imamo na umu to što je on rekao i imamo na umu što ste vi rekli. Da, gospodine Miloševiću, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, došli ste kući sa deset ljudi, sa deset vojnika OVK. Koliko je veliko vaše dvorište?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Otišao sam kući sa deset članova moje porodice koji su bili u gradu. Moje je dvorište oko 40 ari, okruženo je zidom, visokim oko tri metra.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 40 ari, ili 40 rala, recite mi u hektarima da znam.

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Dva hektara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dva hektara. Da li je ograđeno?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Da, zidom od čvrstog materijala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ograđeno zidom od čvrstog materijala. Koliko je visok taj zid?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Oko tri metra, na pojedinim mestima više, a ponegde niže.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To znači vaše dvorište je opasno zidom, visokim tri metra. Da li je pravljeno kao tvrđava ili kao dvorište na imanju?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: To je moje pravo da uradim šta hoću sa svojim imanjem, da izgradim šta hoću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja ne dovodim u pitanje pravo da izgradite, nego vas pitam, čvrsti zid visine tri metra, pitam da li je to tvrđava ili dvorište? Šta ste hteli da napravite sa tim?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: To je dvorište i to je moje imanje, rekao sam.

SUDIJA MEJ: Da li ste vi pokušali da stvorite jednu vrstu utvrđenja ili ne, to je suština ovog pitanja?

SVEDOK ALIU: Ne, ja nisam hteo da napravim tvrđavu, ali naša tradicija je da opašemo naša dvorišta, ne samo mi, već svi Albanci koji to mogu. Mi ogradimo dvorišta zidom, to je naša stara tradicija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je ono što sam ja upravo tvrdio u drugim prilikama. Kako možete da tvrdite da se kod vas u dvorištu nalazilo 10.000 ljudi, kad kažete da je dvorište veličine dva hektara?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Bilo je moguće da bude čak i veći broj ljudi u manjem području, jer na tom mestu oko 3.600 učenika je slušalo nastavu. Recimo Ekonomska škola u Prištini u kojoj je bilo ukupno 1.500 učenika. Ukupno 3.500 učenika je pohađalo nastavu samo na mom imanju. A ako govorimo o izbeglicama koje su tu okupljene, one su tu boravile i došle su u panici, bilo ih je 10.000.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo sam vas to pitao, dva hektara, to je prostor 100 metara puta 200 metara da kažemo, to je jasno, 100 metara puta 200 metara. A na tom prostoru se nalaze i zgrade. Prema tome, to nije prazan prostor 100 puta 200. I

vi tvrdite da je na tom prostoru bilo 10.000 ljudi? Samo da ili ne, ništa drugo.

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Već sam rekao da ih nisam mogao da brojim jednog po jednog, ali bilo je oko 10.000 ljudi koji su bili proterani iz Velikog Belačevca, Obilića i Kosova Polja i tog kritičnog dana čak iz Dragovca (Miresi).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Rekli ste da ste 28. marta 1999. godine vi i neki vaši saradnici ili članovi porodice ili vojnici OVK, više nije ni bitno, spavali u skloništu nedaleko od vaše kuće? Da ili ne?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je to ukopano sklonište?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Od čega je bilo sagrađeno?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Da, to je bila rupa iskopana u zemlji i bila je sakrivena. Srpske snage, paravojne snage su boravile tu i ovo je bilo dobro prikriveno mesto i niko ga nije mogao otkriti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Preskočiću neka pitanja, jer vidim da je ostalo svega 11 minuta za ispitivanje. Sada je 11 minuta do 13 sati. Opisujući sukob sa policijom koji ste vi iz vaše kuće vodili 31. marta 1999. godine, da li ste vi tom prilikom na policiju bacili ručne granate? Vi ste, po onome što kažete, ubili šest policajaca. Da li je tako?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Nije tačno. Mi njih nismo videli vlastitim očima, jer je gvozdena kapija bila između nas. Međutim, kada su se približili vikali su na srpskom: "Otvarajte vrata, jebem vam majku", vikali su i pucali u našem pravcu i mi smo takođe pucali na njih i to je bilo to. Mi smo ih videli kada su pogubili 13 ljudi. To je nešto što smo videli vlastitim očima, ne samo ja, već i mnogi drugi ljudi koji su bili tamo. Mogu vam pokazati mesto gde se to desilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas pitam nešto drugo. Koliko ste policajaca ubili?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Pet ili šest je ostalo ubijeno. Tako su rekli svedoci. Vi možda imate bolje podatke, jer vi ste sigurno dobro informisani, s obzirom da ste bili na vrhu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da vas pitam, koliko ste vi lično njih ubili?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Rekao sam jasno. Ja ih lično nisam ubio. Mi smo se branili. Znam da smo uzvratili vatru, jer smo odgovorili na njihovu vatru i neko je poginuo, neki su poginuli tokom te razmene vatre, ja ne znam tačno koliko. Možda vi imate precizne podatke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ja gledam vaše podatke. Vi kažete da ste bacali bombe, sada kažete da ih je poginulo pet ili šest. Pitam vas samo, koliko ste ih vi lično ubili?

SUDIJA MEJ: On je odgovorio i mi možemo da pročitamo ono što je u njegovoj izjavi. On je rekao: "Mi smo uzvratili vatru, bacili nekoliko ručnih bombi, mislim da je pet ili šest policajaca poginulo." To piše u njegovoj izjavi i on je odgovorio na pitanje u vezi sa tim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Koliko je na vašoj strani ljudi učestvovalo u sukobu sa policijom u tome što vi nazivate razmena vatre?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Nisam ih mogao izbrojati, jer je bilo puno ljudi tamo. Ne mogu vam reći tačan broj, bilo nas je mnogo, bili smo uplašeni. Rekao sam u svojoj izjavi, bojali smo se, jer je bilo oko 300 žena i dece, i za njih smo se bojali. Ako srpske snage dođu i masakriraju ih, tu su bile žene i deca iz moje porodice, iz drugih porodica. Tako da nismo imali vremena da mislimo, već samo šta da radimo u samoodbrani.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, znači sa vaše strane, sa strane OVK učestvovalo je mnogo ljudi u tom sukobu? Kako kažete niste ih brojali, ali ste rekli mnogo, da li je tako?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Nisam rekao da nas je bilo mnogo, na tom konkretnom mestu, već da je okolo bilo puno ljudi, ja sam bio sa članovima svoje porodice. A ljudi su ubijani čak i dok su bili u kamionima, zaustavili su ih kod groblja i pogubili, zaustavili su ih kod fabrike pločica i pogubili. Mnogo stvari se dešavalo u isto vreme, nije se moglo sve pratiti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi, da li je San Đovani (San Giovanni), poreklom Albanac dolazio kod vas?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: A ko je San Đovani? Molim vas da budete precizniji u svom pitanju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pitam za ličnost za koju pretpostavljam da je organizovao posetu italijanskih parlamentaraca vašoj kući?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: To se desilo u vreme kada je tamo tekla nastava. To nije bila samo ta grupa, mnoge grupe su dolazile. Tu je takođe bila supruga Cimermana (Zimmerman), i ona je posetila školu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kada vas je posetio ambasador SAD Kristofer Hil (Christopher Hill)?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Ne sećam se datuma. Ne mogu da pamtim sve datume.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je bilo jednom ili više puta?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Ja sam ga lično samo jednom video. Došao je i posetio školu. Možete ga lično to pitati. Znam da je posetio tu školu u kući i vaša policija je došla i video sam takođe predstavnike OEBS-a i to sam takođe sve naveo u izjavi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A rekli ste da vas je i posećivala supruga američkog ambasadora Cimermana u vašoj kući? To je bilo početkom 1990. godine?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Ona nije došla mojoj kući, već je došla u tu kućnu školu, jer sam ja dao jednu od svojih kuća da se koristi kao škola, a ja sam onda živio na drugom mestu, u drugoj kući. A svi su znali za ubistvo direktora i vlasnika škole.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Škola je bila povod njihovog dolaska i pretpostavljam da ste se sa njima sretali?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tada u tim susretima sa vama učestvovao još neko od istaknutih predstavnika OVK ili političkog života ili nekih albanskih političkih partija ili javnih funkcionera?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Molim Veće da ima na umu da sam ja rekao da su oni posetili školu, a ne mene.

SUDIJA MEJ: Mi smo to uzeli k znanju. Vama je postavljeno pitanje da li su drugi ugledni predstavnici bili prisutni ili nisu. Ako se sećate, odgovorite, a ako se ne sećate, recite da se ne sećate.

SVEDOK ALIU: Ne sećam se. Ali rekao sam, oni nisu posetili mene, već školu.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, vi ste se sa njima viđali, to ste malo pre odgovorili kad su posećivali školu. Da li su oni znali, da li ste im vi rekli da ste član OVK?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Mora da ste zaboravili da ja nikada nisam rekao da sam se ja sa njima sreo i razgovarao sa njima. Ja sam jasno rekao, oni su posetili školu, a ne mene. Možete naći relevantnu dokumentaciju "Veća za ljudska prava", oni nisu došli

da posete mene, nikada. Oni su posetili školu u mojoj kući, kada je moja kuća korišćena kao škola, a ne mene lično.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, da li imate još pitanja?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste dobili priznanje za svoje učešće u OVK?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Da, ne samo ja, već svi Albanci, celi albanski narod je dobio priznanje, zato što su danas slobodni. U prošlosti oni se nisu usuđivali da napuste ni svoje dvorište, a danas su slobodni, to je nama najbolje priznanje.

SUDIJA MEJ: Sada je 13 sati, gospodine Kej, samo kratko.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Mislim da je ispitivanje ovog svedoka značajno, s obzirom na značaj njegovog svedočenja. Ja gledam stranicu broj šest, njegove izjave, pasus četiri. Tu su pitanja kojih se nismo ni dodirnuli, možda bi bilo mnogo priličnije kada bi optuženi razmotrio ove stvari sa svojim savetnicima, i možda mogao da razvije strategiju u odnosu na to.

SUDIJA MEJ: To je pre svega pitanje vremena. Da li ovaj svedok može biti ovde sledeće srede?

TUŽILAC RAJNEFELD: Iskreno govoreći, ja nisam predvideo da će on ostati ovde toliko dugo i nisam ga to pitao. Možda ga vi to možete pitati. Ja nisam, meni nije dozvoljeno da sa njim razgovaram, ja sam mislio da će se to danas završiti.

SUDIJA MEJ: Svi smo mislili da će se danas završiti, ali su se stvari drugačije razvijale. Gospodine Aliu, da li možete ostati ovde do srede, mi nećemo zasedati do srede ili možda možete doći kasnije kada vama bude zgodnije da biste završili svedočenje?

SVEDOK ALIU: Ja ne mogu doći drugi put. Ja sam zauzet i mislio sam da ću danas da završim.

SUDIJA MEJ: Svi smo to mislili.

(Pretrեսno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Mislim da smo saznali ono što je bitno u vezi sa onim što ste hteli da istaknete. Ako želite još nešto da istaknete, vi to možete uraditi, ne kroz ovog svedoka, već direktno nama, a ako vam je potrebno, ako možete da završite za deset minuta, onda to možete da uradite sada.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Pokušaću da vidim da li mogu to da uradim. Gospodine Aliu, sada ću vam postaviti pitanja u vezi sa vašim aktivnostima tokom sukoba na Kosovu 1999. godine. Da li to shvatate?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Vi ste u vašoj izjavi rekli da je vas 10, zajedno sa 12 civila koji su vam se pridružili otišlo u brda i nastavilo sa svojim dužnostima vezanim za rat. Da li se sećate da ste to rekli?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: To je bilo nakon onoga što se dogodilo u mojoj kući. Morao sam napustiti svoju kuću, jer sam znao da ako me srpske snage tamo pronađu, i neki ljudi su se dobrovoljno javili da mi se pridruže, pa smo otišli u brda i pridružili se vojsci, OVK. Znao sam da mi nema spasa ako me negde uhvate.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: U kojem području ste se pridružili vojsci?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: U području Lapaštica.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Da li ste učestvovali u bitkama sa jugoslovenskom vojskom ili policijom?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Nismo imali prilike učestvovati u okršajima, zato što je vojske i policije bilo mnogo i oni su isterali celo stanovništvo u jednom danu u smeru Hrtice i Turučice (Turucice). Dok smo mi bili u Turučici, putem radio veza čuli smo od naših

nadređenih da je komandir stanice Ložane (Llozhan) po imenu Zoran naredio, to jest obavestio svog nadređenog, rekao svom nadređenom da će oni jezero Batlava Slobova (Batllava Slobova) zacrveniti krvlju Albanaca. Mi smo dobili naređenje da stanovništvo usmerimo u pravcu Prištine da ih spasemo. Nosili smo civilna odela, pratili smo ih do Kolića (Koliq), ali ne i dalje, da ne bismo sebe doveli u opasnost. Kad su pristigli u Makovac (Makofc), desio se masakr, stotinu ljudi je ubijeno. Mislim da je zapravo tamo ubijeno oko 360 ljudi.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Ja vam postavljam pitanja samo o onome što ste vi radili i želeo bih da odgovorite na ta pitanja, a ne da govorite o drugim događajima, jer imamo malo vremena na raspolaganju. Da li razumete to?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Mi ništa nismo sami radili, mi smo samo izvršavali naređenja. Kažem vam šta su nam naši komandiri rekli da učinimo.

SUDIJA MEJ: Odgovarajte na pitanja zastupnika.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Da li ste vi učestvovali u operacijama sa ljudima iz vaše jedinice i pre rata? Jesu li to bili isti ljudi sa kojima ste vi radili?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Nisam vas shvatio.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Rekli ste nam da ste se vi bavili logistikom i da ste imali komandira?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Da li ste vi onda operirali sa istom grupom ili sa različitom grupom ljudi?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Na području Lapa bio je samo jedan komandir i mi smo svi delovali pod jedinstvenom komandom. Bilo je mnogo operativnih jedinica. Ne znam kako biste to mogli shvatiti. Naš komandat je bio Rustem Mustafa sa nadimkom Remi,

on je bio komandant lapskog područja. Ja sam bio odgovoran za logistiku, drugi su bili odgovorni za druge jedinice, i tako dalje.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Koliko ste jedinica imali?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Molim? Imali smo mnogo jedinica. Nije bio moj posao da znam koliko jedinica je bilo. Ja sam bio štabista i bio sam zadužen za snabdevanje i imao sam svoje saradnike sa kojima sam radio.

SUDIJA ROBINSON: Ako ste vi bili zaduženi za logistiku, onda biste veoma dobro morali znati koliko je tamo bilo jedinica.

SVEDOK ALIU: Da, jesam, bio sam.

SUDIJA ROBINSON: Da li onda možete da kažete koliki je bio broj jedinica?

SVEDOK ALIU: Mislim da je to bila sve jedna jedinica. Mi smo se digli na ustanak da bismo oslobodili naše ljude. Ja sam radio svoj posao u logistici i i to je sve što znam.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Da li su to bile naoružane jedinice?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Mislite na jedinicu za logistiku ili na druge jedinice OVK?

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Da li su i druge jedinice bile naoružane?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Ne, samo OVK. Nije bilo nikakve druge vojske tamo. Nismo imali tenkove i avijaciju, ali mi smo bili narodni ustanak, imali smo lako oružje.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Bilo je jedinica OVK koje su bile naoružane i koje su učestvovala u oružanim bitkama. Da li je to tačno?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Da, da, to je bila OVK.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Da li ste vi kao čovek zadužen za logistiku njih snabdevali oružjem tokom bitaka?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Mi smo ih snabdevali oružjem pre bitaka, jer tokom bitaka to nismo mogli uraditi. Ništa nismo mogli učiniti dok su se oni borili. Zato smo im davali oružje pre bitaka. Imali smo ograničen radijus kretanja, samo na jednom području.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Koliko je ljudi bilo u vašoj jedinici za logistiku?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Oko 20 i to ne samo u području Lapa, mi smo bili zaduženi za celu OVK, nas ukupno 20.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Tih 20 ljudi u jedinici za logističku podršku, da li su oni bili raspoređeni u raznim bazama širom Kosova?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Mi smo bili civili, mi nismo mogli ići u gradove. Mi smo se skrivali i prerušavali pred vojskom i policijom. Snabdevali smo OVK odećom, obućom, hranom, itd.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Vi ste organizovali jedno područje. A da li su drugi oficiri za logistiku od njih 20, da li su radili za druge komandante na drugim područjima Kosova?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Da. U Dreničkom kraju, u području Sedlara (Shala), i za ostala područja. Mi smo sve njih snabdevali. Svi smo se time bavili.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Rekli ste nam da ste primili pošiljku oružja. Da li su i drugi oficiri za logistiku radili iste poslove kao i vi, to jest primali oružje i zatim ga distribuirali?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Gospodine, mi nismo imali nikakve činove, niti išta tome slično. Mi smo tek bili grupa koja je nastojala da doprinese što je više mogla, ko god je mogao na neki način pribaviti oružje, od vojske ili policije. Ja sam snabdevao ne samo područje Lapa već i ostala područja. Naime, da je samo lapsko područje imalo oružje, a da druga područja nisu imala oružje, kako bi se mogao voditi rat? Tako smo mi sistematski pripadnike

OVK snabdevali oružjem. Nismo imali jasnu podelu odgovornosti. Mi smo, na primer, ja sam jednom doneo oružje i u Glođane (Glo-gjan). A drugom prilikom je neko iz Glođana dao oružje nama, tako je to funkcionisalo.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Ako mi dozvolite još samo jednu temu?

SUDIJA MEJ: Da.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Nije u kontekstu, u vezi sa ovim, ali tiče se nečega što sam primetio u transkriptu. Gospodine, vi ste spomenuli da ste time počeli da se bavite još 1992. godine, u vreme sukoba u Hrvatskoj. Da li je to tačno?

SVEDOK ALIU – ODGOVOR: Ja nisam rekao da sam učestvovao u sukobu u Hrvatskoj. Rekao sam da kad je u Hrvatskoj počeo sukob, molim vas da pratite ono što govorim, kad je u Hrvatskoj izbio sukob, srpska vojska stacionirana u Prištini je poslata u rat. Vojnici nisu želeli da se bore u Hrvatskoj i u Bosni, pa su dezertirali. Ja sam poznao pojedine srpske građane iz tog kraja i oni su se meni obratili, pozvali su me telefonom i tražili da pomognem njima i njihovoj deci, da ih prevezem s druge strane granice. Ugovorili smo mesto sastanka i ja sam im pomagao. Ja sam smatrao da je to moja ljudska moralna i politička obaveza, da im pomognem.

SUDIJA MEJ: Hvala. Gospodine Rajnefeld, nemamo baš vremena za dodatno ispitivanje.

TUŽILAC RAJNEFELD: Ja znam da je tako, iako imam pitanja, moram odustati od njih.

SUDIJA MEJ: Gospodine Aliu, time je vaše svedočenje završeno. Hvala vam što ste došli da svedočite. Sada možete ići. Sednica se prekida, sa radom nastavljamo u sredu u 9.30, ne, bolje u 9.00 h.

Kraj rada u 13.15 h. Nastaviće se 1. maja 2002. godine u 9.00 h.